ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
L. A. GEELHOED
της 12ης Σεπτεμβρίου 2006 [1]

Πίνακας περιεχομένων

I — Εισαγωγή ..... I - 840

II — Η προσβαλλόμενη απόφαση ..... I - 840

III — Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ..... I - 842

IV — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου ..... I - 842

V — Οι λόγοι αναιρέσεως και τα επιχειρήματα των διαδίκων ..... I - 843

A — Πρώτος λόγος αναιρέσεως: υποβολή παράνομων ερωτήσεων από την Επιτροπή κατά τη διάρκεια της έρευνας ..... I - 843

1. Πραγματικό πλαίσιο και συλλογιστική του Πρωτοδικείου ..... I - 843

2. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας ..... I - 845

3. Η απάντηση της Επιτροπής ..... I - 845

4. Εκτίμηση ..... I - 846

B — Δεύτερος λόγος αναιρέσεως: παράβαση και εσφαλμένη εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας λόγω του ότι το έγγραφο «sharing key» κηρύχθηκε παραδεκτό και χρησιμοποιήθηκε ως αποδεικτικό στοιχείο ..... I - 847

1. Πραγματικό πλαίσιο και συλλογιστική του Πρωτοδικείου ..... I - 847

2. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας ..... I - 848

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής ..... I - 850

4. Εκτίμηση ..... I - 852

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ολλανδική.

Γ — Τρίτος λόγος αναιρέσεως: παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ για το λόγο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση περιέλαβε αιτιολογικές σκέψεις άσχετες προς τις αιτιάσεις οι οποίες ανακοινώθηκαν στην αναιρεσείουσα ..... I - 854

1. Πραγματικό πλαίσιο και συλλογιστική του Πρωτοδικείου ..... I - 854

2. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας ..... I - 855

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής ..... I - 855

4. Εκτίμηση ..... I - 855

Δ — Τέταρτος λόγος αναιρέσεως: νομική πλάνη, πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των αποδείξεων και έλλειψη αιτιολογίας όσον αφορά την παράβαση την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... I - 856

— Πέμπτος λόγος αναιρέσεως: παράβαση του νόμου, πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των αποδείξεων και έλλειψη αιτιολογίας όσον αφορά τις επιπτώσεις της παραβάσεως στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών ..... I - 856

1. Πραγματικό πλαίσιο και συλλογιστική του Πρωτοδικείου ..... I - 856

2. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας ..... I - 859

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής ..... I - 862

4. Εκτίμηση ..... I - 863

Ε — Έκτος, έβδομος και όγδοος λόγος αναιρέσεως ..... I - 869

— κατάχρηση εξουσίας, νομική πλάνη και πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά την παράβαση την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... I - 869

— κατάχρηση εξουσίας, νομική πλάνη και πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά τις συνέπειες της παραβάσεως την οποία αφορά το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... I - 869

— νομική πλάνη και πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά τις ρήτρες της συμβάσεως εφοδιασμού μεταξύ Dalmine και British Steel ..... I - 869

1. Πραγματικό πλαίσιο και συλλογιστική του Πρωτοδικείου ..... I - 869

2. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας ..... I - 874

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής ..... I - 877

4. Εκτίμηση ..... I - 879

ΣΤ — Ένατος και δέκατος λόγος αναιρέσεως: ..... I - 887

— Παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ και έλλειψη αιτιολογίας κατά την εκτίμηση της τηρήσεως από την Επιτροπή του άρθρου 15 του κανονισμού 17 και των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων όσον αφορά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως που προσάπτεται στην Dalmine ..... I - 887

— Παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ και έλλειψη αιτιολογίας κατά την εκτίμηση της τηρήσεως από την Επιτροπή του άρθρου 15 του κανονισμού 17 και των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων όσον αφορά την εκτίμηση της διάρκειας της παραβάσεως και των ελαφρυντικών περιστάσεων ..... I - 887

1. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας ..... I - 887

2. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής ..... I - 890

3. Εκτίμηση ..... I - 893

VI — Επί των δικαστικών εξόδων ..... I - 900

VII — Πρόταση ..... I - 900

I — Εισαγωγή

1. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά την αίτηση αναιρέσεως της Dalmine SpA (στο εξής: Dalmine) κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, Τ-50/00, Dalmine SpA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [2].

II — Η προσβαλλόμενη απόφαση

2. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Πρωτοδικείο μείωσε το πρόστιμο που είχε επιβληθεί στην αναιρεσείουσα με την απόφαση 2003/382/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ (υπόθεση IV/E-1/35.860-B — Χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής) [3], (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), ενώ κατά τα λοιπά απέρριψε την προσφυγή περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως.

3. Όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, παραπέμπω στις προτάσεις μου

2 — Συλλογή 2004, σ. II-2395.

3 — ΕΕ 2003, L 140, σ. 1.

για τις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-403/04 P και C-405/04 P, Sumitomo Metal Industries Ltd και Nippon Steel Corp. κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σημεία 3 έως 12.

4. Στον βαθμό που ασκεί επιρροή για την εκδίκαση της προκειμένης αιτήσεως αναιρέσεως, το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

1) [Η] Dalmine SpA [...] παραβίασ[ε] τις διατάξεις του άρθρου 81 παράγραφος 1, ΕΚ, συμμετέχοντας, κατά τον τρόπο και στο βαθμό που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης, σε μια συμφωνία που προέβλεπε, μεταξύ άλλων, τη διατήρηση της αντίστοιχης εγχώριας αγοράς τους για τα είδη σωληνουργίας για τον κλάδο πετρελαίου και αερίου (OCTG) με σπειρώματα, συνήθους ποιότητας και το έργο αγωγών άνευ ραφής.

2) Η παράβαση διήρκεσε μεταξύ του 1990 και του 1995 για [την] Dalmine SpA [...]

Άρθρο 2

1) [Η] Dalmine SpA [...] παραβίασ[ε] τις διατάξεις του άρθρου 81 παράγραφος 1, ΕΚ, συνάπτοντας, στο πλαίσιο της παράβασης που αναφέρεται στο άρθρο 1, συμβάσεις που είχαν ως αποτέλεσμα μια κατανομή των προμηθευτών λείων σωλήνων OCTG στην British Steel Limited (από το 1994 και εξής, Vallourec SA)

2) [...] Για τη Dalmine SpA η παράβαση διήρκεσε μεταξύ της 4ης Δεκεμβρίου 1991 και της 30ής Μαρτίου 1999. [...]

Άρθρο 4

Επιβάλλονται στις επιχειρήσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 1 τα ακόλουθα πρόστιμα, λόγω της διαπιστωθείσας παράβασης στο εν λόγω άρθρο:

4. Dalmine SpA
10 800 000 ευρώ

[...]»

III — Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

5. Με επτά δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου μεταξύ της 28ης Φεβρουαρίου και της 3ης Απριλίου 2000, επτά από τις οκτώ επιχειρήσεις στις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις, μεταξύ των οποίων η Dalmine, άσκησαν προσφυγή κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως.

6. Η Dalmine ζήτησε την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως εν όλω ή εν μέρει, επικουρικώς την ακύρωση του προστίμου που της είχε επιβληθεί ή τη μείωσή του και την καταδίκη της Επιτροπής στα δικαστικά έξοδα.

7. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο:

— ακύρωσε το άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως καθόσον διαπίστωσε την ύπαρξη της προσαπτομένης παραβάσεως για τον προ της 1ης Ιανουαρίου 1991 χρόνο·

— καθόρισε σε 10 080 000 ευρώ το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην Dalmine·

— απέρριψε την προσφυγή κατά τα λοιπά·

— υποχρέωσε κάθε διάδικο να φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

IV — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

8. Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Dalmine ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

— επικουρικώς, να ακυρώσει ή να μειώσει το πρόστιμο που καθορίστηκε με το άρθρο 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— επιπλέον, επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση στο Πρωτοδικείο προκειμένου να εκδώσει νέα απόφαση βασιζόμενη στην απόφαση του Δικαστηρίου·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα των ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου διαδικασιών.

9. Η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να απορρίψει εν όλω την αίτηση αναιρέσεως ως εν μέρει απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, ως απολύτως αβάσιμη και να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

V — Οι λόγοι αναιρέσεως και τα επιχειρήματα των διαδίκων

10. Η αναιρεσείουσα επικαλείται δέκα λόγους αναιρέσεως που μπορούν να χωριστούν σε τέσσερις ομάδες:

— δύο λόγοι αφορούν διαδικαστικές πλημμέλειες·

— τρεις λόγοι αφορούν πλημμέλειες σχετικές με τη διαπίστωση της παραβάσεως που αναφέρεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— τρεις λόγοι αφορούν πλημμέλειες σχετικές με τη διαπίστωση της παραβάσεως που αναφέρεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— τέλος, δύο λόγοι αφορούν το ύψος του προστίμου.

11. Οι τρεις πρώτοι λόγοι αναιρέσεως είναι μάλλον αυτοτελείς. Ο τέταρτος και ο πέμπτος, ο έκτος, ο έβδομος και ο όγδοος λόγος, καθώς και ο ένατος και ο δέκατος, συνδέονται στενότερα μεταξύ τους. Στη συνέχεια, θα εξετάσω τους λόγους αναιρέσεως με αυτή τη σειρά.

Α — *Πρώτος λόγος αναιρέσεως: υποβολή παράνομων ερωτήσεων από την Επιτροπή κατά τη διάρκεια της έρευνας*

1. Πραγματικό πλαίσιο και συλλογιστική του Πρωτοδικείου

12. Στις 13 Φεβρουαρίου και στις 22 Απριλίου 1997, η Επιτροπή ζήτησε πληροφορίες από την αναιρεσείουσα, μεταξύ άλλων σχετικά με την εικαζόμενη συμμετοχή της Dalmine σε αθέμιτες πρακτικές, και ιδίως σε συμφωνίες περί σεβασμού των εγχώριων αγορών και σε συμφωνίες ως προς τις τιμές. Η Dalmine δεν ανταποκρίθηκε πλήρως σε αυτή την αίτηση.

13. Στις 12 Ιουνίου 1997, η Επιτροπή κάλεσε εκ νέου την Dalmine να παράσχει τις ζητηθείσες πληροφορίες. Έχοντας τη γνώμη ότι οι απαντήσεις της Dalmine εξακολουθούσαν να είναι ασαφείς, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση στις 6 Οκτωβρίου 1997 [4] καλώντας την Dalmine να παράσχει τις ζητηθείσες πληροφορίες εντός προθεσμίας τριάντα ημερών, επ' απειλή επιβολής προστίμου. Η Dalmine άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Πρωτοδικείου. Η προσφυγή αυτή κρίθηκε απαράδεκτη [5].

14. Πρωτοδίκως, η Dalmine αμφισβήτησε και πάλι το κύρος της προαναφερθείσας αποφάσεως υποστηρίζοντας ότι την υποχρέωνε να αυτοενοχοποιηθεί, πράγμα που θα της προξενούσε βλάβη.

15. Αποφαινόμενο επί του συγκεκριμένου λόγου ακυρώσεως, το Πρωτοδικείο, πρώτον, επιβεβαίωσε, επικαλούμενο τις αποφάσεις Orkem κατά Επιτροπής [6] και Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής [7], ότι υπέρ της επιχειρήσεως στην οποία απευθύνεται απόφαση περιέχουσα αίτηση παροχής πληροφοριών κατά την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 17 [8] αναγνωρίζεται δικαίωμα σιωπής, όταν αυτή είναι υποχρεωμένη, επ' απειλή επιβολής προστίμου, να παράσχει απαντήσεις με τις οποίες αναγκάζεται να αναγνωρίσει την ύπαρξη της παραβάσεως (σκέψη 45 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

16. Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι, κατά πάγια νομολογία [9], οι επιχειρήσεις δεν υπέχουν υποχρέωση να δώσουν απαντήσεις κατόπιν αποστολής απλής αιτήσεως παροχής πληροφοριών δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 και δεν μπορούν, ως εκ τούτου, να ισχυριστούν ότι σημειώθηκε προσβολή του δικαιώματος μη αυτοενοχοποιήσεώς τους λόγω του ότι απάντησαν οικειοθελώς σε μια τέτοια αίτηση (σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

17. Χωρίς καν να εξετάσει αν ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως μπορεί να θεωρηθεί παραδεκτός, το Πρωτοδικείο παρατήρησε απλώς ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να είναι παράνομη για τον λόγο αυτόν παρά μόνον στο μέτρο που οι ερωτήσεις που αποτελούσαν το αντικείμενο της αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 1997 οδήγησαν τη Dalmine να αναγνωρίσει την ύπαρξη των παραβάσεων που διαπιστώνονται με την προσβαλλόμενη απόφαση. Όμως, η Επιτροπή έθεσε μεν μια μακρά σειρά ερωτήσεων με την αρχική της αίτηση της 22ας Απριλίου 1997, οι μόνες όμως ερωτήσεις που έθεσε η Επιτροπή στην Dalmine με την απόφαση της 6ης Οκτω-

4 — C(1997) 3036, IV 35.860, μη δημοσιευθείσα.

5 — Διάταξη του Πρωτοδικείου της 24ης Ιουνίου 1998, Τ-596/97, Dalmine κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-2383).

6 — Απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 1989, 374/87 (Συλλογή 1989, σ. 3283, σκέψη 35).

7 — Απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 2001, Τ-112/98 (Συλλογή 2001, σ. II-729, σκέψη 67).

8 — Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962 (πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης) (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25).

9 — Συναφώς το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην απόφασή του της 15ης Μαρτίου 2000, Τ-25/95, Τ-26/95, Τ-30/95-Τ32/95, Τ-34/95-Τ-39/95, Τ-42/95-Τ-46/95, Τ-48/95, Τ-50/95-Τ-65/95, Τ-68/95-Τ-71/95, Τ-87/95, Τ-88/95, Τ-103/95 και Τ-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, αποκαλούμενη «Τσιμέντο» (Συλλογή 2000, σ. II-491, σκέψη 734).

βρίου 1997 αφορούσαν την προσκόμιση εγγράφων και την παροχή καθαρά αντικειμενικών πληροφοριών και, συνεπώς, δεν ήταν ικανές να οδηγήσουν την προσφεύγουσα να αναγνωρίσει την ύπαρξη κάποιας παραβάσεως (σκέψη 47 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

Τα πραγματικά περιστατικά τα οποία έπαιξαν καθοριστικό ρόλο για την κρίση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση Mannesmann είναι εντελώς διαφορετικά από τα πραγματικά περιστατικά που αποτελούν τη βάση της παρούσας υποθέσεως.

2. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας

18. Κατά την αναιρεσείουσα, το Πρωτοδικείο, κρίνοντας νόμιμες τις ερωτήσεις που έθεσε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της έρευνάς της, προέβη σε εσφαλμένη εφαρμογή του δικαίου και προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας. Κατ' αυτόν τον τρόπο προσβλήθηκε το δικαίωμά της να μη συμβάλει στην ενοχοποίησή της. Για να στηρίξει τον ισχυρισμό της, παραπέμπει στην ερώτηση 1, στοιχείο δ', η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι της αποφάσεως της Επιτροπής της 6ης Οκτωβρίου 1997 [10]. Κατά τη γνώμη της, αν απαντούσε σε αυτή την ερώτηση, αναμφισβήτητα θα συνέβαλλε στην ενοχοποίησή της.

19. Η αναιρεσείουσα παρατήρησε επίσης κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι ο παρών λόγος αναιρέσεως δεν μπορεί να κριθεί με μηχανική παραπομπή στην ισχύουσα νομολογία, όπως τη συνόψισε το Πρωτοδικείο με την απόφαση Mannesmann.

3. Η απάντηση της Επιτροπής

20. Η Επιτροπή εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η προϋπόθεση στην οποία βασίζεται η συλλογιστική της αναιρεσείουσας είναι εσφαλμένη. Η ερώτηση την οποία υπονοεί η Dalmine περιλαμβανόταν πράγματι στο σημείο 1, στοιχείο δ', του παραρτήματος Ι της αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 1997. Εντούτοις, η αναιρεσείουσα δεν ήταν υποχρεωμένη να απαντήσει, όπως προκύπτει από το άρθρο 1 του διατακτικού της αποφάσεως [11].

21. Εφόσον η Dalmine δεν ήταν υποχρεωμένη να απαντήσει στην ερώτηση αυτή, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε ότι δεν μπορούσε να υπάρξει προσβολή των δικαιωμάτων της καθής.

22. Η Επιτροπή προσθέτει επίσης ότι, εν πάση περιπτώσει, η Dalmine ουδέποτε απάντησε στην εν λόγω ερώτηση 1, στοιχείο δ'.

10 — Η ερώτηση 1, στοιχείο δ', είναι διατυπωμένη ως εξής: «Μπορείτε να αναφέρετε, για τις συναντήσεις για τις οποίες δεν μπορείτε να βρείτε τα σχετικά έγγραφα, τον στόχο των συναντήσεων αυτών, τις αποφάσεις που ελήφθησαν, τον τύπο των εγγράφων που διαβιβάστηκαν πριν και μετά από αυτές τις συναντήσεις, τις κατανομές των αγορών (sharing key) που συζητήθηκαν ή αποφασίστηκαν ανά γεωγραφική περιοχή και τον χρόνο ισχύος τους (Target Price-TP, Winning Price-WP, Proposal Price-PP, Rock Bottom Price-RBP).»

11 — Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως είχε ως εξής: «Άρθρο 1. Η Dalmine οφείλει να προσκομίσει τις πληροφορίες που ζητούνται με τις ερωτήσεις 1, στοιχείο β', 3, στοιχείο β', και 8, του παραρτήματος 1 της παρούσας αποφάσεως εντός τριάντα ημερών από της κοινοποιήσεως της παρούσας αιτήσεως.»

4. Εκτίμηση

23. Το δικαίωμα φυσικού ή νομικού προσώπου εις βάρος του οποίου διεξάγεται έρευνα σχετικά με πιθανές παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚ να μην υποχρεώνεται να συμβάλει στην ενοχοποίησή του είναι μία από τις αρχές της έντιμης διεξαγωγής της διαδικασίας, κατά την οποία πρέπει να γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα άμυνας.

24. Αυτό έχει αναγνωριστεί ρητώς από το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο με την προπαρατεθείσα νομολογία τους.

25. Το κεντρικό στοιχείο αυτής της αρχής της έντιμης διεξαγωγής της διαδικασίας είναι ότι ουδείς μπορεί να *εξαναγκαστεί* [12] να συμβάλει στην ενοχοποίησή του. Αν δεν υπάρχει τέτοια υποχρέωση, το πρόσωπο εις βάρος του οποίου διεξάγεται η έρευνα μπορεί να αποφασίσει το ίδιο αν και πώς θα απαντήσει στις ερωτήσεις που του τίθενται.

26. Τη σχετική απόφασή του μπορούν να υπαγορεύσουν διάφορες σκέψεις, όπως τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της συνεργασίας με την Επιτροπή για τα επόμενα στάδια της έρευνας, η σοβαρότητα των ενδείξεων που υπάρχουν εις βάρος του, απόρροια των οποίων αποτελούν οι προσδοκίες του όσον αφορά την επιτυχία ή την αποτυχία της έρευνας.

27. Αν δεν υπάρχει αυτή η ελευθερία εκτιμήσεως διότι ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να απαντήσει στις ερωτήσεις που του τίθενται, καθοριστικό ρόλο για να κριθεί αν τηρήθηκε η απαγόρευση του εξαναγκασμού σε αυτοενοχοποίηση διαδραματίζει το περιεχόμενο των ερωτήσεων αυτών.

28. Αυτό το δεύτερο στάδιο, που θα μπορούσε εν προκειμένω να υποχρεώσει το Πρωτοδικείο να εξετάσει διεξοδικότερα το περιεχόμενο της ερωτήσεως 1, στοιχείο δ΄, του παραρτήματος Ι της αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 1997, δεν ασκεί καμία επιρροή στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του παρόντος πρώτου λόγου αναιρέσεως.

29. Πράγματι, το άρθρο 1 του διατακτικού της αποφάσεως απαριθμεί εξαντλητικά τις ερωτήσεις στις οποίες έπρεπε να απαντήσει η Dalmine. Η ερώτηση 1, στοιχείο δ΄, δεν περιλαμβάνεται στην απαρίθμηση αυτή.

30. Συνεπώς, η Dalmine ήταν ελεύθερη να απαντήσει ή να μην απαντήσει στην ερώτηση. Επέλεξε το δεύτερο.

31. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο παρών λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος: δεν υπήρξε εξαναγκασμός και η Dalmine δεν έδωσε απάντηση που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι την ενοχοποιεί.

12 — Η υπογράμμιση δική μου.

32. Αν, όπως άφησε να εννοηθεί η αναιρεσείουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο παρών λόγος αναιρέσεως έχει ευρύτερη έκταση και οδηγεί στο να γίνει δεκτό ότι η απαγόρευση να τίθενται ερωτήσεις που οδηγούν σε αυτοενοχοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει και ερωτήσεις στις οποίες ο ενδιαφερόμενος δεν υποχρεούται να απαντήσει, αυτό θα κατέληγε in extremis στο κάπως παράλογο αποτέλεσμα να μην μπορεί η αρχή που διεξάγει την έρευνα να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο να ομολογήσει οικειοθελώς, ακόμα και αν οι υπόλοιπες αποδείξεις είναι συντριπτικές.

33. Μια τέτοια ευρεία ερμηνεία του παρόντος λόγου αναιρέσεως —εφόσον είναι δυνατή, διότι η σχετική επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση δεν ήταν σαφής ούτε ακριβής — δεν αυξάνει την πιθανότητα να θεωρηθεί βάσιμος.

Β — *Δεύτερος λόγος αναιρέσεως: παράβαση και εσφαλμένη εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας λόγω του ότι το έγγραφο «sharing key» κηρύχθηκε παραδεκτό και χρησιμοποιήθηκε ως αποδεικτικό στοιχείο*

1. Πραγματικό πλαίσιο και συλλογιστική του Πρωτοδικείου

34. Η αναιρεσείουσα ισχυρίστηκε πρωτοδίκως ότι το έγγραφο «sharing key» είναι απαράδεκτο ως αποδεικτικό στοιχείο των παραβάσεων που διαπιστώνονται στα άρθρα 1 και 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον η Επιτροπή δεν δημοσιοποίησε την ταυτότητα του συντάκτη του εγγράφου αυτού ούτε την προέλευσή του. Ελλείψει τέτοιων πληροφοριών, η αυθεντικότητα και η αποδεικτική ισχύς του ενοχοποιητικού αυτού εγγράφου είναι αμφίβολες (σκέψη 67 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

35. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο, επικαλούμενο την αρχή της ελεύθερης εκτιμήσεως των αποδείξεων η οποία, κατά πάγια νομολογία, ισχύει στο κοινοτικό δίκαιο [13], έκρινε ότι τα επιχειρήματα της Dalmine μπορούν μεν να είναι λυσιτελή για την εκτίμηση της αξιοπιστίας και, ως εκ τούτου, της αποδεικτικής ισχύος του εγγράφου «sharing key», δεν πρέπει, ωστόσο, να θεωρηθεί ότι το έγγραφο αυτό αποτελεί απαράδεκτο αποδεικτικό στοιχείο (σκέψεις 72 και 73 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

36. Πρωτοδίκως, η αναιρεσείουσα προσήψε επίσης στην Επιτροπή ότι χρησιμοποίησε τα πρακτικά των μαρτυρικών καταθέσεων πρώην διευθυντών της Dalmine, οι οποίες ελήφθησαν στο πλαίσιο έρευνας επί —ποινικής— υποθέσεως, διαφορετικής από την επίδικη έρευνα της Επιτροπής. Τα πρακτικά αυτά δεν είναι, κατά την αναιρεσείουσα,

13 — Συναφώς το Πρωτοδικείο παραπέμπει στις προτάσεις του δικαστή B. Vesterdorf, ασκήσαντος καθήκοντα γενικού εισαγγελέα, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, Τ-1/89, Rhone-Poulenc κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. II-867) καθώς και στις αποφάσεις της 23ης Μαρτίου 2000, C-310/98 και C-406/98, Met- Trans και Sagpol (Συλλογή 2000, σ. I-1797, σκέψη 29), και της 7ης Νοεμβρίου 2002, Τ-141/99, Τ-142/99, Τ-150/99 και Τ-151/99, Vela και Tecnagrind κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-4547, σκέψη 223).

παραδεκτά ως αποδεικτικό μέσο. Η αναιρεσείουσα στήριξε τον ισχυρισμό της επικαλούμενη την απόφαση «ισπανικές τράπεζες» [14], η οποία θεωρεί ότι τυγχάνει αναλογικής εφαρμογής στην παρούσα υπόθεση (σκέψεις 76 και 77 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

37. Το Πρωτοδικείο απέρριψε την επίκληση της αποφάσεως «ισπανικές τράπεζες», αποφαινόμενο ότι η απόφαση αυτή αφορά την εκ μέρους εθνικών αρχών χρησιμοποίηση πληροφοριών τις οποίες έχει συλλέξει η Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 του κανονισμού 17. Η περίπτωση αυτή ρυθμίζεται ρητώς από το άρθρο 20 του κανονισμού 17. Συνεπώς, η νομιμότητα της διαβιβάσεως, εκ μέρους της Επιτροπής προς εθνική αρχή, των εν λόγω πληροφοριών και η νομιμότητα της απαγορεύσεως της χρησιμοποιήσεως των πληροφοριών αυτών ως αποδείξεων από την εθνική αρχή αποτελούν ζητήματα διεπόμενα από το κοινοτικό δίκαιο (σκέψεις 84 και 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

38. Αντιθέτως, η νομιμότητα της διαβιβάσεως στην Επιτροπή, από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, πληροφοριών οι οποίες συνελέγησαν κατ' εφαρμογήν του εθνικού ποινικού δικαίου αποτελεί, καταρχήν, ζήτημα υπαγόμενα στο εθνικό δίκαιο το οποίο διέπει τη διεξαγωγή των ερευνών εκ μέρους των εν λόγω εθνικών αρχών. Συνεπώς, είναι ζήτημα που πρέπει να εξεταστεί από τα εθνικά δικαστήρια [15]. Από την επιχειρηματολογία της Dalmine δεν προκύπτει ότι αρμόδιο ιταλικό δικαστήριο έχει επιληφθεί του ζητήματος της νομιμότητας της διαβιβάσεως και της σε κοινοτικό επίπεδο χρησιμοποιήσεως των εν λόγω πρακτικών. Εν πάση περιπτώσει, η Dalmine δεν προσκόμισε στοιχεία ικανά να καταδείξουν ότι αυτή η χρησιμοποίηση αντέβαινε στο εφαρμοστέο ιταλικό δίκαιο (σκέψεις 86 και 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

39. Το Πρωτοδικείο ολοκλήρωσε τη συλλογιστική του αποφαινόμενο ότι τα επιχειρήματα της Dalmine επηρεάζουν μόνον την αποδεικτική ισχύ των εν λόγω πρακτικών και όχι το παραδεκτό των στοιχείων αυτών στην παρούσα διαδικασία (σκέψη 90 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

2. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας

40. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας στρέφονται κατά του ότι, διαδοχικά, το έγγραφο «sharing key» και τα πρακτικά των μαρτυρικών καταθέσεων πρώην διευθυντών της κηρύχθηκαν παραδεκτά ως αποδεικτικά στοιχεία.

41. Προς στήριξη της πρώτης αιτιάσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το έγγραφο «sharing key» είμαι ανώνυμο από δύο απόψεις: δεν γνωστοποιήθηκε η ταυτότητα του ατόμου που διαβίβασε το έγγραφο αυτό

14 — Απόφαση της 16ης Ιουλίου 1992, C-67/91, Asociación española de Banca Privada κ.λπ. (Συλλογή 1992, σ. I-4795, σκέψη 35 επ.).

15 — Το Πρωτοδικείο προσθέτει ότι στο πλαίσιο της προσφυγής που ασκείται βάσει του άρθρου 230 ΕΚ, τα κοινοτικά δικαστήρια δεν είναι αρμόδια να αποφαίνονται ως προς τη νομιμότητα πράξεως εθνικής αρχής. Συναφώς παραπέμπει κατ' αναλογία, μεταξύ άλλων, στην απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 1992, C-97/91, Oleificio Borelli κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-6313, σκέψη 9).

στην Επιτροπή, ενώ δεν είναι γνωστός ούτε ο συντάκτης του και οι περιστάσεις υπό τις οποίες συντάχθηκε.

42. Επικαλούμενη τις αποφάσεις Επιτροπή κατά Tordeur [16], Vela και Tecnagrind κατά Επιτροπής και Met-Trans Sagpol [17], η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να κηρύξει το εν λόγω έγγραφο απαράδεκτο.

43. Στη συνέχεια, η αναιρεσείουσα υπογραμμίζει ότι, για να κηρυχθεί παραδεκτό ως αποδεικτικό μέσο ένα ανώνυμο έγγραφο, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξεταστεί η λυσιτέλεια και η αξιοπιστία του. Ακόμα και στην περίπτωση αυτή, ένα τέτοιο έγγραφο θα μπορούσε να προκαλέσει, στην καλύτερη περίπτωση, την κήρυξη διαδικασίας έρευνας, αλλά δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως στοιχείο που αποδεικνύει την κολαζόμενη παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού που ορίζει η ίδια η Συνθήκη.

44. Η Dalmine υπογραμμίζει συναφώς ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση είναι αντιφατική καθόσον το Πρωτοδικείο, αφενός, υπογραμμίζει ότι τα επιχειρήματα της Dalmine μπορούν να θεωρηθούν λυσιτελή για την εκτίμηση της αξιοπιστίας του εγγράφου, αλλά, αφετέρου, δεν προβαίνει σε σχετική εκτίμηση επί της ουσίας.

16 — Απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 1985, 232/84, Επιτροπή κατά Tordeur (Συλλογή 1985, σ. 3223).

17 — Προπαρατεθείσες στην υποσημείωση 13.

45. Τέλος, το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να ελέγξει αν υπήρχαν πράγματι δεσμευτικοί λόγοι που ανάγκαζαν την Επιτροπή να μην αποκαλύψει την ταυτότητα του πληροφοριοδότη της.

46. Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, η αναιρεσείουσα παρατηρεί, πρώτον, ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να την έχει ενημερώσει το συντομότερο δυνατόν ότι έχει στην κατοχή της τα εν λόγω πρακτικά. Η παράλειψη αυτή αποτελεί παραβίαση της αρχής της δίκαιης δίκης την οποία διακηρύσσει το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (στο εξής: ΕΣΔΑ) και έχει αναπτυχθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

47. Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει, δεύτερον, ότι το Πρωτοδικείο ασφαλώς αποφάνθηκε σχετικά με το αν τα πρακτικά αποκτήθηκαν από την Επιτροπή συννόμως, παρέλειψε όμως να απαντήσει στο κεντρικό ερώτημα αν η Επιτροπή μπορούσε να χρησιμοποιήσει ανάλογα έγγραφα στο πλαίσιο της έρευνάς της. Η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι η Επιτροπή μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα έγγραφα αυτά μόνον ως ενδείξεις, και όχι ως αποδεί-

ξεις, της υπάρξεως παραβάσεως διαπραχθείσας από την αναιρεσείουσα [18]. Συναφώς υπογραμμίζει επίσης ότι τα εν λόγω έγγραφα ήταν απλώς προσωρινά και η αξιοπιστία τους δεν είχε ακόμα διαπιστωθεί στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας για την οποία είχαν συνταχθεί.

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

48. Όσον αφορά την πρώτη αιτίαση, η Επιτροπή αντικρούει τον ισχυρισμό ότι το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να κηρύξει το έγγραφο «sharing key» απαράδεκτο. Ο ισχυρισμός αυτός της αναιρεσείουσας δεν βρίσκει απολύτως κανένα έρεισμα στη νομολογία στην οποία παραπέμπει.

49. Ιδίως από τη σκέψη 29 της αποφάσεως Met-Trans Sagpol [19] δεν μπορεί να εξαχθεί κανένα επιχείρημα προς στήριξη του ισχυρισμού ότι αποδεικτικά μέσα τα οποία είναι απαράδεκτα σύμφωνα με το δικονομικό δίκαιο των κρατών μελών δεν μπορούν να κριθούν παραδεκτά στο επίπεδο της Κοινότητας. Ακόμα και αν ο ισχυρισμός αυτός ήταν ακριβής, πράγμα το οποίο δεν ισχύει, η «παρόμοια διαδικασία» η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη για να εκτιμηθεί το παραδεκτό των αποδεικτικών μέσων στις διαδικασίες που κινεί η Επιτροπή στον τομέα του ανταγωνισμού ασφαλώς δεν μπορεί να συναρτάται με το δίκαιο ποινικής δικονομίας ενός μόνο κράτους μέλους, αλλά τουλάχιστον με το τυπικό και ουσιαστικό ποινικό δίκαιο *διαφόρων* κρατών μελών.

50. Απαντώντας στον ισχυρισμό ότι, πριν αποφανθεί ότι το έγγραφο «sharing key» είναι παραδεκτό και μπορεί να χρησιμοποιηθεί, το Πρωτοδικείο θα έπρεπε τουλάχιστον να εξετάσει τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας όσον αφορά την αξιοπιστία του, η Επιτροπή προβάλλει ότι η αναιρεσείουσα δεν προέβαλε κανένα από τα επιχειρήματα αυτά πρωτοδίκως. Συνεπώς, δεν μπορεί να προσάψει στο Πρωτοδικείο ότι δεν εξέτασε την αξιοπιστία του εν λόγω εγγράφου.

51. Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης, ως εκ περισσού, ότι στο πλαίσιο των δύο παράλληλων διαδικασιών ενώπιον του Πρωτοδικείου, η αξιοπιστία του εγγράφου «sharing key» αμφισβητήθηκε ρητώς [20].

18 — Συναφώς η αναιρεσείουσα επικαλείται κατ' αναλογία την (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 14) απόφαση «ισπανικές τράπεζες», από την οποία προκύπτει ότι η αρχή η οποία κατέχει πληροφορίες δεν μπορεί να τις χρησιμοποιεί για σκοπό άσχετο προς εκείνον για τον οποίον έχουν συλλεγεί. Αν οι πληροφορίες αυτές διαβιβαστούν σε άλλες αρχές, οι τελευταίες μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν μόνον ως ενδείξεις οι οποίες μπορεί, ενδεχομένως, να ληφθούν υπόψη για να δικαιολογήσουν την κίνηση εθνικής διαδικασίας. Εντούτοις, οι πληροφορίες αυτές πρέπει να παραμένουν στη σφαίρα των εθνικών αρχών. Συνεπώς, δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται ως αποδεικτικά μέσα (σκέψεις 37, 39, 42 και 53 της προπαρατεθείσας αποφάσεως).

19 — Πρόκειται ιδίως για το απόσπασμα «[...]ελλείψει κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως ως προς την έννοια της αποδείξεως, όλα τα μέσα αποδείξεως που επιτρέπουν τα δικονομικά δίκαια των κρατών μελών σε παρόμοιες διαδικασίες είναι, κατ' αρχήν, παραδεκτά.»

20 — Αποφάσεις της 8ης Ιουλίου 2004, T-67/00, T-68/00. T-71/00 και T-78/00, JFE Engineering Corp. κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-2501, σκέψη 274), και T-44/00, Mannesmanröhren-Werke AG κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-2223, σκέψη 94).

52. Συναφώς το Πρωτοδικείο έκρινε ότι «η αξιοπιστία του εγγράφου αυτού μειώνεται αναμφισβήτητα λόγω του ότι το πλαίσιο εντός του οποίου συντάχθηκε είναι σε μεγάλο βαθμό άγνωστο και τα όσα υποστηρίζει συναφώς η Επιτροπή δεν μπορούν να ελεγχθούν» [21]. Εντούτοις, «το έγγραφο «sharing key» διατηρεί μια ορισμένη αποδεικτική ισχύ ώστε να στηρίξει, στο πλαίσιο μιας δέσμης συγκλινουσών ενδείξεων που έλαβε υπόψη της η Επιτροπή, ορισμένα από τα ουσιώδη στοιχεία των δηλώσεων του κ. Verluca σχετικά με την ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των αγορών επηρεάζουσας τους σωλήνες OCTG άνευ ραφής» [22].

53. Όσον αφορά το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι κακώς το Πρωτοδικείο παρέλειψε να ελέγξει αν υπήρχαν πράγματι λόγοι που ανάγκαζαν να μην αποκαλυφθεί η ταυτότητα του πληροφοριοδότη, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το Δικαστήριο έχει ήδη απορρίψει το επιχείρημα αυτό με την απόφαση Adams [23].

54. Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, η Επιτροπή παρατηρεί πως ο ισχυρισμός ότι θα έπρεπε να είχε ενημερώσει την αναιρεσείουσα αμέσως μόλις τα επίμαχα πρακτικά ήλθαν στην κατοχή της στερείται νομικού ερείσματος. Η ύπαρξη ερείσματος προς θεμελίωση της αιτιάσεως αυτής δεν προκύπτει ούτε από την ΕΣΔΑ ούτε από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

55. Εξάλλου, δυνάμει της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας, η αναιρεσείουσα έχει δικαίωμα προσβάσεως στο φάκελο ήδη από τον χρόνο αποστολής της ανακοινώσεως των αιτιάσεων ή αμέσως μετά από αυτή. Αυτό αποτελεί επαρκή εγγύηση των δικαιωμάτων άμυνας. Η αναιρεσείουσα απέτυχε να αποδείξει παραδεκτώς γιατί προσβλήθηκαν τα δικαιώματα άμυνάς της με τη γνωστοποίηση σε αυτή των πρακτικών κατά τον χρόνο της ανακοινώσεως των αιτιάσεων θα είχε εξασφαλίσει τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας, ενώ αν τα πρακτικά της είχαν κοινοποιηθεί πριν την ανακοίνωση των αιτιάσεων, τα δικαιώματα άμυνάς της δεν θα είχαν προσβληθεί.

56. Όσον αφορά τον δεύτερο ισχυρισμό της αναιρεσείουσας, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι εφόσον, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 μπορεί να ζητεί κάθε απαραίτητη πληροφορία από τις κυβερνήσεις και τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, μπορεί και να χρησιμοποιεί τις πληροφορίες αυτές.

57. Εξάλλου, το Πρωτοδικείο ορθώς απεφάνθη ότι ούτε το ίδιο ούτε η Επιτροπή είναι αρμόδια να ελέγξουν τη νομιμότητα της προελεύσεως των εν λόγω πληροφοριών υπό το πρίσμα του εφαρμοστέου εθνικού δικονομικού δικαίου [24]. Η εκτίμηση αυτή απόκειται στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο.

21 — Προπαρατεθείσα απόφαση JFE Engineering Corp. (σκέψη 274).

22 — Όπ.π., σκέψη 288.

23 — Απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 1984, 145/83, Adams κατά Επιτροπής (Συλλογή 1984, σ. 3539, σκέψη 35).

24 — Σκέψη 86 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

58. Όπως επισημαίνει το Πρωτοδικείο [25], η αναιρεσείουσα δεν προέβαλε πρωτοδίκως κανένα επιχείρημα από το οποίο να προκύπτει ότι αρμόδιο ιταλικό δικαστήριο έχει επιληφθεί του ζητήματος της νομιμότητας της διαβιβάσεως και της σε κοινοτικό επίπεδο χρησιμοποιήσεως των εν λόγω πρακτικών.

4. Εκτίμηση

59. Όσον αφορά την πρώτη αιτίαση του παρόντος λόγου αναιρέσεως, αρκεί να παραπέμψω στις προτάσεις μου στην υπόθεση Salzgitter Mannesmann GmbH, πρώην Mannesmannröhren-Werke GmbH, κατά Επιτροπής [26].

60. Στα σημεία 50 έως 70 των προτάσεων εκείνων εξέτασα —και απέρριψα —ανάλογα, αν και ανεπτυγμένα κάπως εκτενέστερα, επιχειρήματα της εκεί αναιρεσείουσας κατά του παραδεκτού του εγγράφου «sharing key».

61. Κατά τη γνώμη μου, ο συλλογισμός τον οποίο ακολούθησα στην περίπτωση εκείνη μπορεί να εφαρμοστεί καθ' ολοκληρία στα επιχειρήματα τα οποία προβάλλει η Dalmine για τη στήριξη της πρώτης αιτιάσεώς της.

62. Δεν χρειάζεται επίσης να αναφερθώ εκτενέστερα στη δεύτερη αιτίαση του παρόντος λόγου αναιρέσεως.

63. Όπως και το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 83 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, φρονώ ότι το εφαρμοστέο κοινοτικό δίκαιο δεν προσφέρει κανένα σημείο αναφοράς που να στηρίζει το πρώτο επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να την είχε ενημερώσει αμέσως μόλις έλαβε τα επίμαχα πρακτικά.

64. Φρονώ επίσης ότι τίποτα δεν υπαγορεύει ότι η αρχή της έντιμης διαδικασίας πρέπει να γίνει νοητή υπό την έννοια ότι μπορεί να περιλαμβάνει την υποχρέωση της Επιτροπής την οποία υπονοεί η αναιρεσείουσα. Αν η Επιτροπή, ως αρμόδια αρχή, υποχρεωθεί να ανακοινώνει, κατά την πρώτη φάση της έρευνάς της, πληροφορίες που ενδέχεται να δημιουργούν τεκμήριο παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης στους φερόμενους ως δράστες της εν λόγω παραβάσεως, μια τέτοια υποχρέωση θα κινδύνευε να δυσχεράνει σοβαρά, ή ακόμα και να καταστήσει αδύνατη, τη συνέχιση και την ολοκλήρωση της έρευνας.

65. Οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις θα μπορούσαν, στην αρχική ήδη φάση της έρευνας, να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμέ-

25 — Σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

26 — C-411/04 P, δεν έχει δημοσιευθεί ακόμα στη Συλλογή.

νου να δυσχεράνουν την ανεύρεση άλλων αποδεικτικών μέσων από την Επιτροπή [27].

66. Το δεύτερο επιχείρημα είναι κάπως πιο πολύπλοκο.

67. Η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται κατ' ουσίαν ότι, όταν το Πρωτοδικείο εξέτασε κατά πόσον τα επίμαχα πρακτικά ήταν παραδεκτά και μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως αποδείξεις, δεν έπρεπε να αποφανθεί απλώς σύμφωνα με ποιο δίκαιο και από ποιο δικαστή έπρεπε να εκτιμηθεί η νομιμότητα της διαβιβάσεως στην Επιτροπή αυτού του υλικού, το οποίο συγκεντρώθηκε στο πλαίσιο εθνικής ποινικής ανακρίσεως, και της χρησιμοποιήσεώς του ως απόδειξη της καθ' υπόθεση παραβάσεως.

68. Το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να αναρωτηθεί επίσης αν είναι παραδεκτό αυτό καθαυτό και αν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως απόδειξη υλικό το οποίο η Επιτροπή έχει λάβει από τις εθνικές αρχές και το οποίο ενδεχομένως τεκμαίρεται ότι δεν γνωστοποιήθηκε νομότυπα.

69. Συναφώς η αναιρεσείουσα παραπέμπει στην προπαρατεθείσα σε πολλά σημεία απόφαση «ισπανικές τράπεζες» και ισχυρίζεται κατ' αναλογίαν ότι οι πληροφορίες τις οποίες διαβιβάζουν στην Επιτροπή οι εθνικές αρχές μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο στο εσωτερικό επίπεδο και ως ενδείξεις πιθανής παραβάσεως, ακριβώς όπως συμβαίνει, σύμφωνα με την απόφαση «ισπανικές τράπεζες», με τις πληροφορίες που διαβιβάζει η Επιτροπή στις εθνικές αρχές.

70. Κατά τη γνώμη μου, ο ευφυής αυτός συλλογισμός δεν μπορεί να ευδοκιμήσει διότι παραγνωρίζει το γεγονός ότι η προπαρατεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου βασίζεται σε συστηματική ανάλυση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής όσον αφορά τη συγκέντρωση πληροφοριών, της εκτάσεως των αρμοδιοτήτων αυτών και των συμφερόντων των ενδιαφερομένων τα οποία πρέπει να εξασφαλίζει η Επιτροπή κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Στη βάση αυτή το Δικαστήριο έκρινε ότι η χρησιμοποίηση πληροφοριών που διαβιβάζει η Επιτροπή στις εθνικές αρχές μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς.

71. Όπως όμως ορθώς επεσήμανε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 86 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, μόνον τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να απαντήσουν, βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, στα ερωτήματα αν μια εθνική αρχή μπορεί να παράσχει πληροφορίες στην Επιτροπή, σε ποιους περιορισμούς και σε ποιες προϋποθέσεις πρέπει να υπόκειται η χρησιμοποίηση του υλικού αυτού από την Επιτροπή και αν μπορεί να κοινολογηθεί.

72. Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι αν η Επιτροπή ζητήσει, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 17, πληροφορίες από τις εθνικές αρχές, μπορεί να έχει ως σημείο εκκινήσεως το ότι θα μπορέσει, αν αυτό είναι δυνατόν και απαραίτητο, να χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες

27 — Σε αυτόν τον κίνδυνο αναφέρεται και το Πρωτοδικείο στη σκέψη 83, τελευταία φράση, της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

αυτές ως αποδείξεις, εφόσον η εθνική αρχή δεν θέσει περιορισμούς και προϋποθέσεις για τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών αυτών βάσει του εθνικού δικαίου. Επιφυλασσομένων των περιορισμών και προϋποθέσεων που θέτουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές, οι πληροφορίες αυτές είναι παραδεκτές και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αποδείξεις.

73. Το πόρισμα αυτό δεν αντιφάσκει προς το δικαίωμα των καθών για μια δίκαιη δίκη. Οι καθών διατηρούν το δικαίωμα να αποδείξουν δύο φορές, τόσο ενώπιον της Επιτροπής όσο και ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο η πληροφορία δεν έπρεπε να παρασχεθεί ή ότι η χρησιμοποίησή της κακώς δεν συνοδευόταν από συγκεκριμένες προϋποθέσεις και περιορισμούς.

74. Μια τέτοια επιχειρηματολογία θα πρέπει, εντούτοις, να βασίζεται σε προηγούμενα αιτήματα προς το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο να ερμηνεύσει το οικείο εθνικό δίκαιο και νομολογία.

75. Συνεπώς, δεν αρκεί η απλή επίκληση του εθνικού δικαίου για να μπορέσει να στηριχτεί το απαράδεκτο της επίμαχης εθνικής πληροφορίας ως αποδεικτικό μέσο. Πράγματι, η επίκληση αυτή είτε θα ισοδυναμεί με την αυτόματη κήρυξη του αποδεικτικού μέσου ως απαράδεκτου είτε θα αναγκάζει το κοινοτικό δικαστήριο να προβεί σε μια εκτίμηση για την οποία δεν είναι αρμόδιο.

76. Εφόσον εν προκειμένω δεν προκύπτει από τον φάκελο που κατατέθηκε πρωτοδίκως ότι η αναιρεσείουσα υπέβαλε οποιοδήποτε αίτημα ενώπιον του αρμόδιου εθνικού δικαστηρίου ζητώντας να ελεγχθεί η νομιμότητα της διαβιβάσεως των επίμαχων πρακτικών και της χρησιμοποιήσεώς τους από την Επιτροπή, αλλά ούτε υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι η χρησιμοποίηση αυτή αντιβαίνει προς το εφαρμοστέο ιταλικό δίκαιο, το Πρωτοδικείο μπόρεσε να διαπιστώσει ότι τα πρακτικά αυτά ήταν παραδεκτά και μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως απόδειξη για την παράβαση που προσάπτεται στη Dalmine.

77. Κατόπιν των ανωτέρω, και η δεύτερη αιτίαση του παρόντος λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

Γ — *Τρίτος λόγος αναιρέσεως: παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ για το λόγο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση περιέλαβε αιτιολογικές σκέψεις άσχετες προς τις αιτιάσεις οι οποίες ανακοινώθηκαν στην αναιρεσείουσα*

1. Πραγματικό πλαίσιο και συλλογιστική του Πρωτοδικείου

78. Πρωτοδίκως, η αναιρεσείουσα έβαλε κατά του ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρει ορισμένα γεγονότα τα οποία, καίτοι άσχετα προς τις διαπιστωθείσες παραβάσεις, είναι ικανά να τη βλάψουν,

όπως οι διαπιστώσεις σχετικά με τους κανόνες ανταγωνισμού στις εκτός της Κοινότητας αγορές και τους κανόνες καθορισμού των τιμών [28], οι οποίες είναι παντελώς ξένες προς τις παραβάσεις που διαπιστώνονται με το άρθρα 1 και 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

79. Με τη σκέψη 134 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι «δεν υπάρχει νομικός κανόνας που να επιτρέπει στον αποδέκτη μιας αποφάσεως να αμφισβητήσει, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, ορισμένες από τις αιτιολογικές της σκέψεις, εκτός εάν οι αιτιολογικές αυτές σκέψεις παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντά του [29] [...]. Καταρχήν, οι αιτιολογικές σκέψεις μιας αποφάσεως δεν είναι ικανές να παραγάγουν τέτοια αποτελέσματα. Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ως προς τι οι προσβαλλόμενες αιτιολογικές σκέψεις είναι ικανές να παραγάγουν αποτελέσματα ικανά να μεταβάλουν τη νομική της κατάσταση.»

2. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας

80. Προς στήριξη του παρόντος λόγου αναιρέσεως η αναιρεσείουσα επικαλείται ουσιαστικά μία μόνον αιτίαση, και συγκεκριμένα ότι το Πρωτοδικείο κακώς αγνόησε, με τη σκέψη 134 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το άρθρο 21, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή θα μπορούσε και θα όφειλε να δημοσιεύσει μόνον το ουσιώδες τμήμα της αποφάσεως λαμβάνοντας υπόψη το νόμιμο συμφέρον των επιχειρήσεων προς διαφύλαξη των επιχειρηματικών τους απορρήτων.

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

81. Σύμφωνα με την Επιτροπή, ορθώς έκρινε το Πρωτοδικείο, αφενός, ότι δεν επιτρέπεται στον αποδέκτη μιας αποφάσεως να αμφισβητήσει, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως, ορισμένες από τις αιτιολογικές της σκέψεις, εκτός εάν οι αιτιολογικές αυτές σκέψεις παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντά του και, αφετέρου, ότι η Dalmine δεν απέδειξε ως προς τι οι προσβαλλόμενες αιτιολογικές σκέψεις είναι ικανές να παραγάγουν αποτελέσματα ικανά να μεταβάλουν τη νομική της κατάσταση.

4. Εκτίμηση

82. Ο παρών λόγος αναιρέσεως δεν μπορεί να ευδοκιμήσει. Η αναιρεσείουσα βάλλει κατά της δημοσιεύσεως στην προσβαλλομένη απόφαση ορισμένων πραγματικών στοιχείων τα οποία θεωρεί ότι δεν είναι αξιόπιστα προς το σκοπό της διαπιστώσεως

28 — Συναφώς η αναιρεσείουσα αναφέρεται στις σκέψεις 54 έως 61, 70 έως 77, 121 και 122 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

29 — Συναφώς το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην απόφασή του της 22ης Μαρτίου 2000, Τ-125/97 και Τ-127/97, Coca-Cola κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. II-1733, σκέψεις 77 και 80 έως 85).

της παραβάσεως από την Επιτροπή, αλλά δεν μπορεί, όπως ορθώς έκρινε το Πρωτοδικείο, να αμφισβητήσει τη δημοσίευση αυτή στο πλαίσιο μιας προσφυγής η οποία αφορά ακριβώς την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία διαπιστώθηκε η παράβαση.

83. Αν η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι η κοινολόγηση των πραγματικών αυτών στοιχείων της προκαλεί βλάβη διότι αποκαλύπτονται άξια προστασίας επιχειρηματικά απόρρητα ή διότι εκτίθεται στον κίνδυνο αγωγών αποζημιώσεως εκ μέρους τρίτων, μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να λάβει υπόψη το γεγονός αυτό κατά τη δημοσίευση της αποφάσεως στην Επίσημη Εφημερίδα [30].

84. Αν, εντούτοις, η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, έτσι όπως δημοσιεύτηκε, της προκαλεί βλάβη, μπορεί, βασιζόμενη στο λόγο αυτό, να ζητήσει από το Δικαστήριο την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη δυνάμει του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, εφόσον πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις. Δεν φρονώ ότι πρέπει να επεκταθώ περισσότερο όσον αφορά το σημείο αυτό στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του παρόντος λόγου αναιρέσεως.

30 — Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι η αναιρεσείουσα δεν άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεώς της να δημοσιεύσει το μη εμπιστευτικό κείμενο της αποφάσεως.

Δ — Τέταρτος λόγος αναιρέσεως: νομική πλάνη, πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των αποδείξεων και έλλειψη αιτιολογίας όσον αφορά την παράβαση την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως

— Πέμπτος λόγος αναιρέσεως: παράβαση του νόμου, πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των αποδείξεων και έλλειψη αιτιολογίας όσον αφορά τις επιπτώσεις της παραβάσεως στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών

1. Πραγματικό πλαίσιο και συλλογιστική του Πρωτοδικείου

85. Πρωτοδίκως, η Dalmine έβαλε κατά του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως της Επιτροπής επικαλούμενη δύο νομικούς λόγους:

— ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση αιτιολογήσεως που απορρέει από το άρθρο 253 ΕΚ και πάσχει λόγω εσφαλμένης εφαρμογής του άρθρου 81 ΕΚ. Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν ανέλυσε κατά τρόπο εμπεριστατωμένο τη σχετική αγορά και συνεπώς δεν ήταν σε θέση να εκτιμήσει κατά πόσον πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, παραβιάζοντας έτσι τη διάταξη αυτή (σκέψη 137 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως)·

— ότι η συμμετοχή της στην παράβαση την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν είχε αξιόλογη επίπτωση στον ανταγωνισμό, ιδίως λόγω της μη σημαντικής θέσεώς της στην ιταλική αγορά των σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας και των σωληναγωγών «έργου» και της απειθαρχίας που είχε επιδείξει σε σχέση με την τήρηση των κανόνων ανταγωνισμού (σκέψη 159 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

86. Ο πρώτος νομικός λόγος αναπτύσσεται περαιτέρω με τρεις ισχυρισμούς σχετικούς με τις σκέψεις 138 έως 141 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως:

— η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε συγκεκριμένα στοιχεία σχετικά με τους σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας και τους σωληναγωγούς «έργου». Βάσισε την ανάλυση της αγοράς σε πολύ ευρύτερο σύνολο προϊόντων. Έτσι, ο πίνακας που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως περιγράφει εντελώς διαστρεβλωμένα την κατάσταση στην ιταλική αγορά σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας. Συνεπώς, η ανάλυση της σχετικής αγοράς από την Επιτροπή δεν είναι έγκυρη (σκέψεις 138 και 139 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως);

— μολονότι αληθεύει ότι η Dalmine κατέχει μάλλον ισχυρή θέση στην ιταλική αγορά σωληναγωγών «έργου», οι σωληναγωγοί αυτοί αντιπροσωπεύουν μικρό μόνον ποσοστό των σωληναγωγών που πωλούνται στην ιταλική αγορά (σκέψη 141 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

87. Το Πρωτοδικείο εξέτασε εξαντλητικά τα επιχειρήματα αυτά με τις σκέψεις 145 έως 158.

88. Το Πρωτοδικείο σχολίασε το πρώτο επιχείρημα με τις σκέψεις 145 έως 151 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Αφού συνόψισε διαδοχικά, με τις σκέψεις 145 και 146, τη νομολογία σχετικά με τις απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να πληροί η αιτιολογία και τη νομολογία σχετικά με τις αιτιάσεις που αφορούν τις περιττές αιτιολογικές σκέψεις, επανέλαβε, με τη σκέψη 147, την πάγια νομολογία σύμφωνα με την οποία δεν χρειάζεται να αποδειχθεί η ύπαρξη αποτελέσματος επιζήμιου για τον ανταγωνισμό για να διαπιστωθεί παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ, εφόσον έχει αποδειχθεί η ύπαρξη συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής έχουσας ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

89. Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο εξέθεσε, στη σκέψη 148, το κεντρικό στοιχείο του συλλογισμού του: «εν προκειμένω, η Επιτροπή στηρίχθηκε, κυρίως στο αντίθετο στον ανταγωνισμό αντικείμενο της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών, συμπεριλαμβανομένων της γερμανικής, της βρετανικής, της γαλλικής και της ιταλικής αγοράς, για να διαπιστώσει την ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της

προσβαλλομένης αποφάσεως και [...] επικαλείται προς τούτο έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία (βλ., ειδικότερα, αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 67 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και την προμνησθείσα στη σκέψη 111 απόφαση JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 173 έως 337).» [31]

90. Στις σκέψεις 149 και 151 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο καταλήγει διαδοχικά στα ακόλουθα συμπεράσματα:

— η αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία αφορά τα αποτελέσματα της εν λόγω συμφωνίας αποτελεί εναλλακτική αιτιολογία και, συνεπώς, ως εκ περισσού εκτιθέμενη στο πλαίσιο της γενικής οικονομίας της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως. Έτσι, ακόμα και αν υποτεθεί ότι η Dalmine μπορεί να αποδείξει τον ανεπαρκή χαρακτήρα αυτής της εναλλακτικής αιτιολογίας, αυτό δεν θα της χρησιμεύσει σε τίποτα εφόσον έχει αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμον το αντίθετο στον ανταγωνισμό αντικείμενο της συμφωνίας·

— δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να αποδείξει την ύπαρξη αποτελέσματος επιζήμιου για τον ανταγωνισμό για να διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ, εφόσον έχει αποδείξει την ύπαρξη συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής έχουσας ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, τα επιχειρήματα της Dalmine που αφορούν τα αποτελέσματα της συμφωνίας είναι αλυσιτελή στο πλαίσιο αυτό.

91. Το Πρωτοδικείο σχολιάζει το δεύτερο επιχείρημα με τις σκέψεις 152 έως 155 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως:

— η Επιτροπή στηρίχθηκε σε μια δέσμη αποδείξεων όσον αφορά το αντικείμενο της επικρινόμενης συμφωνίας, *την ακρίβεια των οποίων δεν αμφισβήτησε η Dalmine* [32], και συγκεκριμένα στις δηλώσεις του Verluca, και όχι στο μόνο στοιχείο του οποίου την αποδεικτική αξία αμφισβητεί η Dalmine. Έτσι, ακόμα και αν υποτεθεί ότι οι επικρίσεις αυτές είναι βάσιμες, δεν μπορούν να οδηγήσουν, άνευ άλλου τινός, στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως (σκέψη 152)·

— εξάλλου, η κατάθεση του Biasizzo επιβεβαιώνεται από άλλες καταθέσεις συναδέλφων του· επιπλέον, έγινε δεκτό εν προκειμένω ότι ο Biasizzo υπήρξε υπεύθυνος πωλήσεων των προϊόντων τα οποία αφορά η προσβαλλόμενη απόφαση (σκέψεις 153 και 154)·

31 — Συναφώς το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην απόφασή του της 8ης Ιουλίου 2004 (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20), στην οποία χρειάστηκε να εξετάσει διεξοδικά την αποδεικτική αξία των εγγράφων αποδεικτικών στοιχείων τα οποία μνημονεύονταν στις αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 67 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

32 — Η υπογράμμιση δική μου.

— συνεπώς, η κατάθεση του Biasizzo είναι αξιόπιστη στο μέτρο που επιβεβαιώνει τις δηλώσεις του Verluca όσον αφορά την ύπαρξη της συμφωνίας περί κατανομής των εγχώριων αγορών (σκέψη 155).

92. Το Πρωτοδικείο απέρριψε το τρίτο επιχείρημα, σύμφωνα με το οποίο η συμφωνία περί κατανομής των αγορών δεν είχε επίπτωση στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, αποφαινόμενο απλώς ότι μια συμφωνία που έχει ως αντικείμενο την κατανομή των αγορών της Κοινότητας, όπως η επίμαχη, έχει αναγκαστικά ως δυνητικό αποτέλεσμα, το οποίο θα καταστεί πραγματικό σε περίπτωση θέσεως της συμφωνίας σε εφαρμογή, τον περιορισμό του όγκου των ενδοκοινοτικών ανταλλαγών [33] (σκέψεις 156 και 157 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

93. Το Πρωτοδικείο απέρριψε τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως τον οποίον επικαλέστηκε η αναιρεσείουσα πρωτοδίκως με τα δύο ακόλουθα επιχειρήματα:

— η Επιτροπή έλαβε υπόψη της το περιοριστικό του ανταγωνισμού αντικείμενο της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών στην οποία μετέσχε η Dalmine, οπότε η τυχόν έλλειψη αποδείξεων ως προς τα βλαπτικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα της ατομικής συμπεριφοράς της Dalmine δεν ασκεί επιρροή στη διαπίστωση της υπάρξεως της παραβάσεως που διαπιστώνεται εις βάρος της στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως [34] (σκέψη 161 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως)·

— ως προς τον ισχυρισμό της Dalmine ότι διατήρησε στην πράξη την ελευθερία δράσεώς της, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία [35], εφόσον μια επιχείρηση συμμετέχει σε συναντήσεις μεταξύ επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο τη βλάβη του ανταγωνισμού και δεν αποστασιοποιείται δημοσίως από το περιεχόμενο των συναντήσεων αυτών, δημιουργώντας έτσι την εντύπωση στους άλλους συμμετέχοντες ότι μετέχει στη σύμπραξη που προκύπτει από τις εν λόγω συναντήσεις και ότι θα συμμορφωθεί με αυτήν, μπορεί να θεωρηθεί ότι συμμετέχει στη σύμπραξη η οποία προκύπτει από τις εν λόγω συναντήσεις (σκέψη 162 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

2. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας

94. Η αναιρεσείουσα προβάλλει τέσσερις αιτιάσεις για τη στήριξη του τέταρτου λόγου αναιρέσεως.

33 — Συναφώς το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην απόφασή του της 28ης Φεβρουαρίου 2002, T-395/94, Atlantic Container Line κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-875, σκέψεις 79 και 90), και στην απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 2001, C-475/99, Ambulanz Glöckner (Συλλογή 2001, σ. I-8089, σκέψη 48).

34 — Συναφώς η Επιτροπή παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στην απόφαση «Τσιμέντο» (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 9, σκέψεις 1084 έως 1088).

35 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 17ης Δεκεμβρίου 1991, T-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. II-1711, σκέψη 232)· της 10ης Μαρτίου 1992, T-12/89, Solvay κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-907, σκέψη 98) και της 6ης Απριλίου 1995, T-141/89, Tréfileurope κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-791, σκέψεις 85 και 86), καθώς και προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 9 απόφαση «Τσιμέντο», σκέψη 1353.

95. Με την πρώτη αιτίασή της, την οποία αναπτύσσει λεπτομερώς, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο πλάνη όσον αφορά την έκθεση των γεγονότων καθώς και έλλειψη αιτιολογίας όσον αφορά την ύπαρξη της παραβάσεως η οποία διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

96. Κατά την άποψή της τα επιχειρήματα τα οποία προβλήθηκαν πρωτοδίκως αποσκοπούσαν ουσιαστικώς —αντιθέτως προς όσα έκρινε το Πρωτοδικείο— στην αμφισβήτηση του γεγονότος ότι η υποτιθέμενη συμφωνία είχε ουσιαστικές επιπτώσεις στην αγορά των οικείων προϊόντων, αλλά κατά κύριο λόγο προκειμένου να αποδυναμωθεί η θέση της ίδιας της υπάρξεως συμφωνίας περί κατανομής των αγορών ή να προκληθούν σοβαρές αμφιβολίες σχετικά.

97. Δεχόμενο άνευ ετέρου, με τα προπαρατεθέντα αποσπάσματα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, και χωρίς να εξετάσει τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία που μνημονεύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 53, 54 και 62 έως 67 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι είχε αποδειχθεί η ύπαρξη της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών και κρίνοντας, κατόπιν αυτού ότι δεν ήταν απαραίτητο να αναλύσει τις σχέσεις της αγοράς από τις οποίες μπορεί ενδεχομένως να εξαχθεί η ύπαρξη μιας τέτοιας συμφωνίας, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε δύο σφάλματα.

98. Το Πρωτοδικείο όφειλε να κρίνει ότι τα επιχειρήματα τα οποία είχε προβάλει πρωτοδίκως η αναιρεσείουσα αποτελούσαν εύλογο λόγο για να εξεταστεί αν η ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των κοινοτικών αγορών προέκυπτε επαρκώς από όλα τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία μνημονεύονται ρητώς στην προσβαλλόμενη απόφαση.

99. Η αναιρεσείουσα μνημονεύει διαδοχικά τα ακόλουθα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία κακώς δεν ανέλυσε το Πρωτοδικείο:

— δήλωση του Verluca (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 53)·

— συνάντηση με την BSC (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 62)·

— απάντηση της British Steel της 31ης Οκτωβρίου 1997 στην αίτηση της Επιτροπής για παροχή πληροφοριών (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 54)·

— δήλωση του Biasizzo ενώπιον του εισαγγελέα του Bergamo (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογικές σκέψεις 54 και 64)·

— δήλωση του Becher (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 63)·

— γραπτή απάντηση της Dalmine, της 4ης Απριλίου 1997, στην αίτηση της Επιτροπής για παροχή πληροφοριών της 13ης Φεβρουαρίου 1997 (προσβαλλόμενη απόφαση, αιτιολογική σκέψη 65).

100. Κατά την αναιρεσείουσα, η διεξοδικότερη ανάλυση όλων αυτών των αποδεικτικών στοιχείων θα έπρεπε να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι είναι αδύνατον να γίνει δεκτή, με βάση αυτές τις αποδείξεις, η ύπαρξη της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

101. Με τη δεύτερη αιτίασή της η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η ανάλυση των αγορών των οικείων προϊόντων στην Κοινότητα, στην οποία δεν προέβη το Πρωτοδικείο, θα είχε οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει συμφωνία περί κατανομής των εγχωρίων αγορών στην Κοινότητα.

102. Η ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των εγχώριων αγορών θα μπορούσε ενδεχομένως να συναχθεί από τα στοιχεία τα οποία προσκόμισε συναφώς η αναιρεσείουσα και τα οποία αντικρούουν τον πίνακα της αιτιολογικής σκέψεως 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως σε σχέση με τους σωληναγωγούς «έργου», αλλά σε καμία περίπτωση σε σχέση με τους σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας.

103. Από τα προεκτεθέντα θα πρέπει να συναχθεί, κατά την αναιρεσείουσα, ότι ακόμα και στην υποθετική περίπτωση υπάρξεως κάποιας συμφωνίας, οιασδήποτε μορφής, μεταξύ Ευρωπαίων και Ιαπώνων παραγωγών, και αν ακόμα η συμφωνία αυτή αφορούσε την κοινοτική αγορά και δεν βρήκε έδαφος εφαρμογής, δεν είχε εν πάση περιπτώσει καμία επίπτωση στις κινήσεις της αγοράς.

104. Η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται στη συνέχεια ότι το άρθρο 81 ΕΚ δεν πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται κατά τρόπον ώστε οι συγκεκριμένες συνέπειες μιας απαγορευομένης συμφωνίας να ταυτίζονται με τους στόχους της ακόμα και στην περίπτωση που δεν υλοποιούνται και συνεπώς δεν μπορούν να έχουν καμία επίπτωση. Η ταύτιση του στόχου και των συνεπειών μιας υποτιθέμενης συμφωνίας θα μπορούσε να οδηγήσει στην επιβολή δυσανάλογων κυρώσεων σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες συμφωνίες αποβλέπουσες στον περιορισμό του ανταγωνισμού δεν εφαρμόζονται και δεν έχουν εν πάση περιπτώσει σημαντικές συνέπειες.

105. Βάσει των δύο αυτών αιτιάσεων η αναιρεσείουσα ζητά την ακύρωση των σκέψεων 145 έως 155, 161 και 162 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με όλες τις συνέπειες που θα έχει αυτό για την προσβαλλόμενη απόφαση και το πρόστιμο το οποίο επιβάλλει στην Dalmine.

106. Με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται μία μόνον αιτίαση, και συγκεκριμένα ότι, εφόσον η ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των αγορών δεν αποδείχθηκε από την Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση και δεν διαπιστώθηκε από το Πρωτοδικείο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, η κρίση του Πρωτοδικείου ότι μια τέτοια συμφωνία θα είχε αυτομάτως επίπτωση στις συναλλαγές μεταξύ κρατών χάνει κάθε έρεισμα.

107. Ακόμα και αν είχε αποδειχθεί η ύπαρξη μιας τέτοιας συμφωνίας —πράγμα το οποίο δεν συνέβη—, το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να ελέγξει αν είχε πράγματι συνέπειες στις

συναλλαγές μεταξύ κρατών, πολύ περισσότερο διότι, όπως έκρινε το Πρωτοδικείο, οι πραγματικές ή δυνητικές αυτές συνέπειες δεν μπορούν να είναι αμελητέες.

108. Δεδομένου ότι η ύπαρξη ανάλογων, μη αμελητέων συνεπειών δεν αποδεικνύεται με την προσβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι επληρούντο οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

109. Η Επιτροπή βάλλει κατά της πρώτης αιτιάσεως του τετάρτου λόγου αναιρέσεως με το επιχείρημα ότι η Dalmine δεν προέβαλε πρωτοδίκως αιτιάσεις κατά των εγγράφων αποδεικτικών στοιχείων με τα οποία απέδειξε η Επιτροπή, στις αιτιολογικές σκέψεις 53 και 54 και 62 έως 67 της προσβαλλομένης αποφάσεως, την ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των αγορών.

110. Αντ' αυτού επικέντρωσε κατά κύριο λόγο τις αιτιάσεις της στο υποτιθέμενο απαράδεκτο και την υποτιθέμενη έλλειψη αξιοπιστίας ορισμένων αποδεικτικών στοιχείων, και ιδίως του εγγράφου «sharing key» και των καταθέσεων του Biasizzo. Κατόπιν, προσπάθησε κυρίως, πρωτοδίκως, να αποδείξει ότι η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση:

— να εκτιμήσει ορθώς τις συνέπειες της συμφωνίας μεταξύ των παραγωγών για τον ανταγωνισμό και τη σοβαρότητα της παραβάσεως, καθώς και τον ρόλο των διαφόρων συμβαλλομένων κατά την εφαρμογή της·

— να επαληθεύσει αν η συμφωνία είχε κάποια συνέπεια θίγουσα τον ανταγωνισμό, αν είχε πράγματι τηρηθεί, ή ακόμα αν ήταν ικανή να περιορίσει ή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό·

— να αντιληφθεί ότι η θέση της Dalmine στην αγορά ήταν περιθωριακή, ότι ο ρόλος που διαδραμάτισε στο πλαίσιο της συμφωνίας ήταν περιορισμένος και ότι τα πλεονεκτήματα που θα μπορούσε να αποκομίσει από αυτήν ήταν αμελητέα.

111. Το δικόγραφο της προσφυγής και το υπόμνημα αντικρούσεως που κατέθεσε η αναιρεσείουσα πρωτοδίκως δεν περιέχουν κάποιο επιχείρημα με το οποίο η Dalmine να προσπαθεί να αμφισβητήσει την αποδεικτική αξία ή την αξιοπιστία των αποδεικτικών στοιχείων επί των οποίων εφιστά τώρα, για πρώτη φορά, την προσοχή του Δικαστηρίου.

112. Συνεπώς η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι η εκτίμηση των οικείων αποδεικτικών στοιχείων με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση είναι εσφαλμένη, εφόσον ουδέποτε ζήτησε από το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επ' αυτών.

113. Κατόπιν των προεκτεθέντων, η Επιτροπή φρονεί, βάσει της πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου [36] σύμφωνα με την οποία οι διάδικοι δεν μπορούν να προβάλουν στο στάδιο της αναιρέσεως ισχυρισμούς που δεν έχουν προβάλει ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι η παρούσα αιτίαση είναι παραδεκτή μόνο στο μέτρο που αφορά τις καταθέσεις του Biasizzo.

114. Υπό το πρίσμα της κρίσεως του Πρωτοδικείου, η οποία περιλαμβάνεται στην τελευταία φράση της σκέψεως 152, ότι «ακόμα και αν υποτεθεί ότι οι επικρίσεις αυτές είναι βάσιμες, δεν μπορούν να οδηγήσουν, άνευ άλλου τινός, στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως», τα επιχειρήματα τα οποία προβάλλει η αναιρεσείουσα κατά των αποσπασμάτων της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως που αφορούν τις εν λόγω καταθέσεις δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν.

115. Κατά την Επιτροπή, η δεύτερη αιτίαση που προβάλλεται προς στήριξη του παρόντος λόγου αναιρέσεως δεν μπορεί επίσης να ευδοκιμήσει υπό το φως της πάγιας και ογκώδους νομολογίας του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου [37] σύμφωνα με την οποία η λήψη υπόψη των συγκεκριμένων συνεπειών μιας (απαγορευμένης) συμφωνίας είναι περιττή, εφόσον προκύπτει ότι στόχος της συμφωνίας είναι η παρεμπόδιση, ο περιορισμός ή η νόθευση του ανταγωνισμού.

116. Όσον αφορά τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή παρατηρεί ότι ουδέποτε αμφισβήτησε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι η σύμπραξη αποσκοπούσε στην κατανομή των εγχώριων αγορών. Ορθώς συνεπώς το Πρωτοδικείο στηρίχθηκε στη νομολογία σύμφωνα με την οποία για την εφαρμογή του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ δεν χρειάζεται να αποδειχθεί ότι μια συμφωνία επηρεάζει πράγματι το ενδοκοινοτικό εμπόριο, εφόσον αποδεικνύεται ότι είναι ικανή να έχει τέτοιο αποτέλεσμα [38].

4. Εκτίμηση

117. Το μεγαλύτερο μέρος της πρώτης αιτιάσεως που προβάλλεται για τη στήριξη του τέταρτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως απαράδεκτο. Η εκτίμηση της αιτιάσεως επί της ουσίας δικαιολογείται μόνο στο μέτρο που αφορά τις σκέψεις 152 έως 155 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με τις οποίες το Πρωτοδικείο απορρίπτει τις αιτιάσεις τις οποίες προέβαλε η Dalmine κατά των καταθέσεων του Biasizzo.

118. Φρονώ ότι το συμπέρασμα αυτό προκύπτει αβίαστα από τον έλεγχο της πραγματικής κρίσεως στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο με τη δεύτερη φράση της

36 — Συναφώς η Επιτροπή παραπέμπει στις αποφάσεις της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ. (Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψη 59) και της 1ης Ιουλίου 1999, C-155/98 P, Αλεξοπούλου κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-4069, σκέψεις 40 και 41).

37 — Η Επιτροπή παραπέμπει συναφώς, μεταξύ άλλων, στις αποφάσεις της 27ης Ιανουαρίου 1987, 45/85, Verband der Sachversicherer κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 405, σκέψη 39)· της 10ης Μαρτίου 1992, T-14/89, Montedipe κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-1155, σκέψη 265), και της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-374/94, T-375/94, T-384/94 και T-388/94, European Night Services κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-3141, σκέψη 136).

38 — Εκτός των αποφάσεων που παρατίθενται στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή αναφέρει επίσης, μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 1ης Φεβρουαρίου 1978, 19/77, Miller κατά Επιτροπής (Συλλογή 1978, σ. 131), και της 21ης Ιανουαρίου 1999, C-215/96 και C-216/96, Bagnasco κ.λπ. (Συλλογή, σ. I-135, σκέψη 48).

σκέψεως 152 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως: «Αρκεί, συναφώς, η παρατήρηση ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, σε μια δέσμη αποδείξεων όσον αφορά το αντικείμενο της επικρινόμενης συμφωνίας, *την ακρίβεια των οποίων δεν αμφισβήτησε η Dalmine* [39], ιδίως στις συνοπτικές πλην όμως σαφείς δηλώσεις του κ. Verluca, και όχι στο μόνο στοιχείο του οποίου την αποδεικτική αξία αμφισβητεί η Dalmine.»

119. Από τα διαδικαστικά έγραφα τα οποία κατέθεσε πρωτοδίκως η Dalmine προκύπτει αναντιρρήτως ότι δεν αμφισβήτησε ενώπιον του Πρωτοδικείου την ύπαρξη της συμφωνίας την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως της Επιτροπής, αλλά υποστήριξε ότι η συμφωνία αυτή δεν αφορούσε τις εγχώριες κοινοτικές αγορές και συνεπώς δεν ενέπιπτε στην απαγόρευση που ορίζει το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

120. Προς στήριξη αυτού του ισχυρισμού, η Dalmine επικαλέστηκε δύο λόγους ακυρώσεως κατά τη γραπτή πρωτόδικη διαδικασία:

α) ανεπαρκείς και αντιφατικές αιτιολογίες και παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ όσον αφορά την ανάλυση της αγοράς και τη συμπεριφορά των οικείων επιχειρήσεων στην αγορά, και ιδίως όσον αφορά τον ρόλο της Dalmine σχετικά, καθώς και κατά την αξιολόγηση του περιοριστικού χαρακτήρα της συμφωνίας που είχε συναφθεί στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας [40].

β) περιθωριακός ρόλος της Dalmine στο πλαίσιο των συμφωνιών μεταξύ παραγωγών [41].

121. Στις εξαντλητικές παρατηρήσεις του δικογράφου προσφυγής της με τις οποίες θεμελιώνεται ο πρώτος λόγος ακυρώσεως, η Dalmine επικρίνει κατ' αρχάς την έλλειψη προσοχής με την οποία, κατά την άποψή της, προσδιόρισε η Επιτροπή τη σχετική αγορά, όπως προκύπτει από τον πίνακα που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 68 και από τον πίνακα που περιέχεται στο παράρτημα I της προσβαλλομένης αποφάσεως. Κακώς η Επιτροπή δεν έκανε διάκριση μεταξύ των σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας και των σωλήνων OCTG γενικώς, καθώς και μεταξύ των σωληναγωγών «έργου» και των σωληναγωγών γενικώς [42]. Στη συνέχεια, η Dalmine πραγματεύεται διεξοδικότερα την ιταλική αγορά και τη θέση την οποία κατέχει η ίδια σε αυτήν και διαπιστώνει ότι η Επιτροπή δεν ανέλυσε ορθώς την πραγματική συμπεριφορά των επιχειρήσεων στις συγκεκριμένες αγορές σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας και σωληναγωγών «έργου» [43]. Αμφισβητεί

39 — Η υπογράμμιση δική μου.

40 — Σημεία 104 έως 121 του δικογράφου της προσφυγής και σημεία 36 έως 51 του υπομνήματος αντικρούσεως που κατατέθηκε πρωτοδίκως.

41 — Σημεία 122 έως 131 του δικογράφου της προσφυγής και σημεία 52 έως 57 του υπομνήματος αντικρούσεως που κατατέθηκε πρωτοδίκως.

42 — Σημεία 105 έως 112 του δικογράφου της προσφυγής σημεία 37 έως 42 του υπομνήματος αντικρούσεως που κατατέθηκε πρωτοδίκως.

43 — Σημεία 113 έως 116 του δικογράφου της προσφυγής σημεία 45 έως 49 του υπομνήματος αντικρούσεως που κατατέθηκε πρωτοδίκως.

επίσης την αξιοπιστία των εγγράφων καταθέσεων του Biasizzo [44]. Τέλος, παρατηρεί ότι στο εσωτερικό της κοινής αγοράς έχει διαθέσει ορισμένες ποσότητες σωληναγωγών «έργου» εκτός της Ιταλίας και ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε επαρκώς τις σχέσεις ανταγωνισμού μεταξύ των σωλήνων μετά και άνευ ραφής [45].

122. Τα επιχειρήματα τα οποία προβάλλονται προς στήριξη του τελευταίου αυτού λόγου αφορούν διαδοχικά την θέση της Dalmine στις συναφείς αγορές, από την οποία προκύπτει ότι δεν μπόρεσε να αποκτήσει ηγετική θέση στην αγορά, στοιχείο το οποίο η προσβαλλόμενη απόφαση κακώς δεν έλαβε υπόψη [46]. Στη συνέχεια, στη συμπεριφορά της στην αγορά, η Dalmine ισχυρίζεται ότι δεν τήρησε με ιδιαίτερη επιμέλεια τις συναφθείσες συμφωνίες, οι οποίες εξάλλου δεν ήταν ιδιαίτερα δεσμευτικές και είχαν περιορισμένες συνέπειες στην πράξη. Εξάλλου, οι συμφωνίες δεν προέβλεπαν μηχανισμό κυρώσεων [47] Τέλος, όσον αφορά την εξέλιξη των τιμών, οι συμφωνίες δεν προκάλεσαν καμία ζημία στους καταναλωτές και είχαν δευτερεύουσα σημασία για το σύνολο των εμπορικών συναλλαγών στις οικείες αγορές [48].

123. Από τα προπαρατεθέντα αποσπάσματα του δικογράφου προσφυγής και του υπομνήματος αντικρούσεως που κατατέθηκε πρωτοδίκως δεν προκύπτει ότι η Dalmine αμφισβήτησε συγκεκριμένα την ύπαρξη της συμφωνίας κατανομής των αγορών αυτής καθαυτήν, όπως η συμφωνία αυτή αποδεικνύεται στην προσβαλλόμενη απόφαση με τα αποδεικτικά στοιχεία που παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 53, 54 και 62 έως 67.

124. Στο μέτρο που τα επιχειρήματα τα οποία προέβαλε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση έβαλλαν κατά του ότι η ύπαρξη ενδοκοινοτικής συμφωνίας περί κατανομής των αγορών δεν μπορούσε να συναχθεί από τα υπόλοιπα αποδεικτικά στοιχεία που παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 53, 54 και 62 έως 67 [49], η αναιρεσείουσα προσπάθησε να επικαλεστεί έναν νέο λόγο ακυρότητας [50]. Ορθώς το Πρωτοδικείο απέφυγε να αποφανθεί επ' αυτού.

125. Πράγματι, ο κανόνας που ορίζει το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου ότι απαγορεύεται κατά τη διάρκεια της δίκης η προβολή νέων ισχυρισμών πρέπει να ερμηνεύεται στενά [51].

44 — Σημεία 117 και 118 του δικογράφου της προσφυγής· σημεία 50 και 51 του υπομνήματος αντικρούσεως που κατατέθηκε πρωτοδίκως.

45 — Σημεία 119 και 120 του δικογράφου της προσφυγής σημείο 48 του υπομνήματος αντικρούσεως που κατατέθηκε πρωτοδίκως.

46 — Σημεία 122 έως 124 του δικογράφου της προσφυγής σημεία 52 έως 55 του υπομνήματος αντικρούσεως που κατατέθηκε πρωτοδίκως.

47 — Σημεία 125 έως 127 του δικογράφου της προσφυγής σημεία 56 και 57 του υπομνήματος αντικρούσεως που κατατέθηκε πρωτοδίκως.

48 — Σημεία 128 έως 131 του δικογράφου της προσφυγής.

49 — Το σημείωμα αγορεύσεως το οποίο χρησιμοποίησε η αναιρεσείουσα πρωτοδίκως και το οποίο επισύναψε στο υπόμνημα αντικρούσεως της αναιρετικής δίκης είναι σε μεγάλο βαθμό ταυτόσημο με τους ισχυρισμούς που προέβαλε στο σημείο 37, στοιχείο α', της αιτήσεως αναιρέσεώς της.

50 — Τα επιχειρήματα τα οποία επικαλείται τώρα η αναιρεσείουσα στο σημείο 37, στοιχείο α', της αιτήσεως αναιρέσεώς της είναι παρόμοια ως προς το περιεχόμενό τους με τα επιχειρήματα τα οποία επικαλέστηκε εκπροθέσμως, για πρώτη φορά κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ενώπιον του Πρωτοδικείου.

51 — Από την αγκώδη νομολογία παραπέμπω στην απόφαση της 9ης Ιουλίου 1997, Τ-4/96, S κατά Δικαστηρίου (Συλλογή 1997, σ. II-1125, σκέψη 104)· της 29ης Φεβρουαρίου 1996, Τ-547/93, Lopes κατά Δικαστηρίου (Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. II-185, σκέψη 39)· της 7ης Φεβρουαρίου 2001, Τ-186/98, Inpesca κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-557, σκέψεις 33 έως 35), καθώς και στη διάταξη της 21ης Νοεμβρίου 1996, Τ-53/96, SPVB κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. II-1579, σκέψεις 20 έως 26).

126. Ο λόγος γι' αυτό είναι ότι προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομαλή διεξαγωγή της δίκης, ο αντίδικος του προσφεύγοντος πρέπει να είναι εξαρχής σε θέση να υπερασπιστεί πλήρως τον εαυτό του από τις αιτιάσεις που προβάλλονται εις βάρος του. Συνεπώς, η προβολή νέων ισχυρισμών σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας επιτρέπεται μόνο στο πλαίσιο της περιορισμένης εξαιρέσεως την οποία ορίζει το άρθρο 348, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, αλλ' όχι έστω και υπό μορφήν «ερμηνείας» της προσφυγής [52].

127. Οφείλω επίσης να παρατηρήσω παρεμπιπτόντως ότι οι προσφεύγουσες στην παράλληλη υπόθεση T-44/00 [53] και στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-67/00, T-68/00, T-71/00 και T-78/00 [54] είχαν αμφισβητήσει την αποδεικτική αξία στοιχείων τα οποία είχε επικαλεστεί η Επιτροπή προκειμένου να αποδείξει την ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των αγορών. Οι συναφείς λόγοι ακυρώσεως, οι οποίοι είχαν διατυπωθεί ρητώς, εξετάστηκαν διεξοδικά από το Πρωτοδικείο [55].

128. Διαπιστώνω συνεπώς ότι ορθώς έκρινε το Πρωτοδικείο, με τη δεύτερη φράση της σκέψεως 152 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Dalmine δεν αμφισβήτησε την αποδεικτική αξία μιας δέσμης αποδείξεων που αφορούσαν το αντικείμενο της επικρινόμενης συμφωνίας. Προκύπτει συνεπώς ότι τα συναφή τμήματα της πρώτης αιτιάσεως η οποία προβάλλεται προς στήριξη του τέταρτου λόγου αναιρέσεως προβλήθηκαν για πρώτη φορά στο στάδιο της αναιρετικής διαδικασίας και είναι για τον λόγο αυτόν αβάσιμα [56].

129. Κατά την άποψή μου το υπόλοιπο της πρώτης αιτιάσεως, το οποίο στρέφεται κατά της αιτιολογίας επί τη βάσει της οποίας το Πρωτοδικείο απέρριψε τις αιτιάσεις της αναιρεσείουσας κατά των καταθέσεων του Biasizzo είναι επίσης απαράδεκτο.

130. Όπως έκρινε ήδη το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 152 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ακόμα και αν υποτεθεί ότι οι επικρίσεις της Dalmine κατά της αποδεικτικής αξίας των δηλώσεων του Biasizzo είναι βάσιμες, δεν μπορούν να οδηγήσουν, άνευ άλλου τινός, στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως η οποία βασίζεται στην πραγματικότητα σε μια δέσμη αποδείξεων, μεταξύ των οποίων οι σαφείς δηλώσεις του Verluca.

131. Δεδομένου ότι, όπως διαπιστώθηκε ανωτέρω, η λυσιτέλεια των αποδεικτικών μέσων δεν αμφισβητήθηκε —εγκύρως— πρωτοδίκως και συνεπώς δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ούτε κατά το στάδιο της

52 — Βλ. υπό το πνεύμα αυτό διάταξη του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1964, 76/63, Prakash κατά Επιτροπής (Συλλογή 1965, σ. 632).

53 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20.

54 — Προπαρατεθείσες στην υποσημείωση 20.

55 — Οι σχετικές κρίσεις του Πρωτοδικείου απετέλεσαν αντικείμενο αιτήσεως αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-411/04 P, Mannesmannröhren-Werke (ΕΕ C 273, σ. 24), και στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-403/04 P και C-405/04 P, Sumomito Metal Industries κ.λπ. (ΕΕ C 284, σ. 9 και 10).

56 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 2ας Μαρτίου 1994, C-53/92 P, Hilti κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-667, σκέψη 49)· της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Brazzelli κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψεις 57 έως 60) και διάταξη της 25ης Ιανουαρίου 2001, C-111/99 P, Lech-Stahlwerke κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. I-727, σκέψη 25).

αναιρετικής διαδικασίας, και αν ακόμα οι επικρίσεις της αναιρεσείουσας κατά τους οικείου τμήματος της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ήταν βάσιμες, αυτό δεν θα οδηγούσε στην ακύρωσή της. Συνεπώς και αυτό το τμήμα της πρώτης αιτιάσεως πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτο [57].

132. Με τη δεύτερη αιτίαση την οποία προβάλλει προς στήριξη του τέταρτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα αμφισβητεί ένα από τα κλασικά δόγματα της θεωρίας περί της ερμηνείας και της εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ [58], και συγκεκριμένα το ότι δεν χρειάζεται να εξεταστούν οι συνέπειες για τον ανταγωνισμό μιας συμφωνίας η οποία έχει στόχο, ως εκ του περιεχομένου της, τον περιορισμό του ανταγωνισμού μεταξύ των συμβαλλομένων ή/και τρίτων.

133. Η αιτίαση την οποία προβάλλει η αναιρεσείουσα κατά της εν λόγω νομολογίας είναι ότι δεν επιτρέπει καθόλου, ή δεν επιτρέπει επαρκώς, να συνεκτιμηθεί κατά την εφαρμογή της το ενδεχόμενο μια επιχείρηση που συμμετέχει σε αυτή τη συμφωνία, να μην την εφαρμόσει καν, ή να την εφαρμόσει σε περιορισμένο βαθμό, ή το ενδεχόμενο η συμπεριφορά της επιχειρήσεως στην αγορά να μην μπορεί να επηρεάσει ουσιαστικά τις σχέσεις ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

134. Πράγματι, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο έχουν τηρήσει μέχρι σήμερα εξαιρετικά αυστηρή στάση έναντι συμφωνιών που έχουν ως πρόδηλο στόχο τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού. Κάποιες από τις γνωστές περιπτώσεις αφορούν οριζόντιες συμφωνίες καθορισμού τιμών [59] και συμφωνίες για την προστασία περιοχών [60], όπως η επίδικη εν προκειμένω.

135. Οι υπερασπιστικοί ισχυρισμοί τους οποίους επικαλείται ένας συμβαλλόμενος σε μια τέτοια συμφωνία, δηλαδή ότι δεν εφάρμοσε την συμφωνία ή ότι την εφάρμοσε σε περιορισμένο βαθμό [61], ή ότι η συμβολή του στη συμφωνία δεν μπορούσε παρά να είναι αναποτελεσματική [62], απορρίπτονται από τη νομολογία ως αλυσιτελείς για τους σκοπούς της διαπιστώσεως παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Ανάλογοι υπερασπιστικοί ισχυρισμοί μπορούν να ληφθούν υπόψη, στην καλύτερη περίπτωση, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου.

57 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 11ης Μαρτίου 1997, C-264/95 P, Επιτροπή κατά UIC (Συλλογή 1997, σ. I-1287, σκέψη 48) και της 16ης Σεπτεμβρίου 1997, C-362/95 P, Blackspur κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. I-4775, σκέψεις 18 έως 23).

58 — Βλ. ήδη απόφαση της 30ής Ιουνίου 1966, 56/65, La Technique Minière (Συλλογή 1966, σ. 392). Η νομολογία αυτή επιβεβαιώθηκε στη συνέχεια επανειλημμένα, μεταξύ άλλων με την πρόσφατη απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Μαρτίου 2003, T-213/00, CMA CGM κ.λπ. (FETTCSA) κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-913, σκέψεις 175, 177 έως 179 και 183).

59 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 11ης Ιουλίου 1989, 246/86, Belasco κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 2117, σκέψη 12).

60 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 15ης Μαΐου 1975, 71/74, Frubo κατά Επιτροπής (Συλλογή 1975, σ. 563, σκέψεις 37 και 38) και της 14ης Ιουλίου 1994, T-66/92, Herlitz κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. II-531, σκέψη 29).

61 — Βλ. ήδη απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 1978, Miller κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 38, σκέψεις 6 και 7)· βλ. επίσης, μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 11ης Ιανουαρίου 1990, C-277/87, Sandoz κατά Επιτροπής (Συλλογή 1990, σ. I-45, σκέψη 13), και της 14ης Ιουλίου 1994, T-77/92, Parker Pen κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. II-549, σκέψη 55).

62 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Τσιμέντο, προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 9, σκέψεις 1085 έως 1088.

136. Ο λόγος που υπαγορεύει αυτή την αυστηρή προσέγγιση έγκειται στο ότι οι συμφωνίες που έχουν ως στόχο τον περιορισμό του ανταγωνισμού αφορούν κατά γενικό κανόνα σοβαρές παραβάσεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, οι οποίες, λόγω της σοβαρότητάς τους, εμπεριέχουν σημαντικούς κινδύνους για τις σχέσεις ανταγωνισμού και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών. Κάθε επιχειρηματίας που συμμετέχει σε τέτοιες συμφωνίες πρέπει να γνωρίζει ότι είναι παράνομες per se.

137. Στο πλαίσιο αυτό φρονώ ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος να ακολουθηθεί η κατεύθυνση την οποία υποδεικνύει η παρούσα αιτίαση, πολύ περισσότερο διότι οι συνέπειες που θα είχε κάτι τέτοιο —πρόσθετες δυσχέρειες της έρευνας και επιδείνωση του βάρους αποδείξεως για την Επιτροπή, η οποία θα πρέπει να εξετάζει και να θεμελιώνει και τις συνέπειες των, ήδη σοβαρών αυτών καθαυτές, παραβάσεων του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ— θα έπληττταν σοβαρά την αποτελεσματικότητα αυτής της κεντρικής διατάξεως της Συνθήκης ΕΚ.

138. Προτείνουμε συνεπώς να κηρυχθεί η εν λόγω αιτίαση αβάσιμη.

139. Εξίσου αβάσιμη θεωρώ την πέμπτη αιτίαση η οποία στρέφεται ιδίως κατά των σκέψεων 156 έως 158 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

140. Η συμφωνία την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως είχε ως αντικείμενο την κατανομή των αγορών στο εξωτερικό και στο εσωτερικό της Κοινότητας.

141. Δεδομένου ότι η Dalmine περιορίστηκε πρωτοδίκως να υποστηρίξει ότι η συμφωνία αυτή δεν επηρέασε τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και ότι, όπως υπενθυμίστηκε ανωτέρω, δεν αμφισβήτησε εγκύρως τη διαπίστωση του επηρεασμού των συναλλαγών, το Πρωτοδικείο ορθώς περιορίστηκε στην υπόμνηση, με τη σκέψη 156, της πάγιας νομολογίας [63] σύμφωνα με την οποία μια συμφωνία μπορεί να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, εφόσον μια τέτοια επιρροή μπορεί να συναχθεί βάσει ενός συνόλου πραγματικών ή νομικών στοιχείων.

142. Δεδομένου ότι η προκείμενη υπόθεση αφορά συμφωνία που έχει ως αντικείμενο την κατανομή των αγορών αυτή καθαυτήν, ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε χωρίς περαιτέρω θεμελίωση, με τη σκέψη 157 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η επίμαχη συμφωνία μπορούσε να έχει ως δυνητικό αποτέλεσμα τον περιορισμό του όγκου των συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών [64].

63 — Συναφώς το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην απόφασή του της 28ης Φεβρουαρίου 2002, T395/94, Atlantic Container Line κ.λπ. κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 33, σκέψεις 79 και 90). Η συναφής νομολογία που ήταν ακόμα πρόσφατη κατά την έκδοση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως βασίζεται σε ήδη παλαιότερη πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, και συγκεκριμένα στις αποφάσεις της 1ης Φεβρουαρίου 1978, Miller κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 38, σκέψη 15)· της 25ης Οκτωβρίου 1983, 107/82, AEG Telefunken κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 3151, σκέψη 60), και της 21ης Ιανουαρίου 1999, Bagnasco (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 38, σκέψη 48).

64 — Το ότι η επίπτωση στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών πρέπει να είναι σημαντική απορρέει από την απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2001, Ambulanz Glöckner (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 33, σκέψη 48).

143. Η επίμαχη συμφωνία θα μπορούσε να έχει σημαντική επίπτωση στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών ακόμα και αν μοναδικός στόχος της ήταν η αμοιβαία προστασία της κοινοτικής αγοράς και της εγχώριας αγοράς των Ιαπώνων παραγωγών. Πράγματι, οι περιορισμοί των εισαγωγών ορισμένων προϊόντων στην κοινή αγορά επηρεάζουν αναπόφευκτα τη σύνθεση, αλλά και γενικότερα τον όγκο, των ρευμάτων ενδοκοινοτικών συναλλαγών για τα εν λόγω προϊόντα.

Ε — *Έκτος, έβδομος και όγδοος λόγος αναιρέσεως*

— *Κατάχρηση εξουσίας, νομική πλάνη και πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά την παράβαση την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως*

144. Ήδη για τον λόγο αυτόν, ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.

— *Κατάχρηση εξουσίας, νομική πλάνη και πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά τις συνέπειες της παραβάσεως την οποία αφορά το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως*

145. Στον βαθμό που η αναιρεσείουσα προσπαθεί με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως να υποστηρίξει ότι κακώς το Πρωτοδικείο έλαβε, με τις οικείες σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ως σημείο εκκινήσεως την άποψη ότι η αναιρεσείουσα δεν είχε αμφισβητήσει πρωτοδίκως την ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των αγορών, παραπέμπω στις παρατηρήσεις μου σχετικά με την πρώτη αιτίαση του τέταρτου λόγου, με τις οποίες κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, λαμβανομένων υπόψη των ισχυρισμών που περιέχονται στο δικόγραφο της προσφυγής και στο υπόμνημα αντικρούσεως, το Πρωτοδικείο μπορούσε και όφειλε πρωτοδίκως να λάβει ως σημείο εκκινήσεως το ότι η Dalmine δεν είχε αμφισβητήσει αυτή καθεαυτή την ύπαρξη συμφωνίας.

— *Νομική πλάνη και πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά τις ρήτρες της συμβάσεως εφοδιασμού μεταξύ Dalmine και British Steel*

1. Πραγματικό πλαίσιο και συλλογιστική του Πρωτοδικείου

146. Το πραγματικό πλαίσιο της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 περιγράφεται με τις σκέψεις 78 έως 97 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

147. Το 1990 ανέκυψε ένα πρόβλημα σχετικά με την προστασία των εγχώριων αγορών, διότι η British Steel μελετούσε την εποχή εκείνη το ενδεχόμενο να σταματήσει την παραγωγή σωλήνων άνευ ραφής θερμής ελάσεως. Εξ αυτού του λόγου, η βρετανική αγορά θα έχανε τον εθνικό της χαρακτήρα.

148. Προκειμένου να αποτρέψει αυτό το ενδεχόμενο, η British Steel συνήψε, μετά τη διακοπή λειτουργίας του εργοστασίου της στο Clydesdale, συμβάσεις προμήθειας λείων σωλήνων για την TSSL, τη θυγατρική της που ειδικευόταν στη θερμική επεξεργασία και το σπείρωμα, με τη Vallourec και την Dalmine το 1991 και με τη Mannesmann το 1993, κάθε μία από τις οποίες αφορούσε συγκεκριμένο ποσοστό των συνολικών αναγκών της British Steel.

149. Στις συμβάσεις, οι τιμές των λείων σωλήνων που δεσμεύτηκαν να προμηθεύουν οι Vallourec, Dalmine και Mannesmann εξηρτάτο από τις τιμές πωλήσεως των σωλήνων με σπείρωμα από την British Steel, η οποία είχε αναλάβει να ανακοινώνει ανά τρίμηνο στους προμηθευτές λείων σωλήνων τις τιμές που εφάρμοζε.

150. Από την πλευρά τους, οι Vallourec, Dalmine και Mannesmann δεσμεύτηκαν, μεταξύ άλλων, να παραδίδουν άγνωστες (εννοείται εκ των προτέρων) ποσότητες λείων σωλήνων καθώς και να μην εφαρμόζουν έναντι της British Steel δυσμενέστερες τιμές και όρους πωλήσεως σε σχέση με άλλους πελάτες του Ηνωμένου Βασιλείου.

151. Οι συμβάσεις αυτές συνήφθησαν για περίοδο πέντε ετών. Μετά την πάροδο της πενταετίας, συνέχιζαν να ισχύουν εφόσον κανείς από τους συμβαλλομένους δεν προέβαινε σε καταγγελία τηρώντας προθεσμία δώδεκα μηνών.

152. Στις αρχές του 1993 σημειώθηκε αναδιάρθρωση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας σωλήνων άνευ ραφής, στο πλαίσιο της οποίας η British Steel αποφάσισε να σταματήσει εντελώς τις δραστηριότητές της στον τομέα αυτόν. Τις δραστηριότητες αυτές ανέλαβε η Vallourec, η οποία το 1994 απέκτησε τον έλεγχο των ειδικευμένων στα σπειρώματα εγκαταστάσεων της British Steel στη Σκωτία. Η θυγατρική της Vallourec που δημιουργήθηκε για τον σκοπό αυτό κατέλαβε ηγετική θέση στην αγορά της Βόρειας Θάλασσας για την προμήθεια σωλήνων με σπείρωμα με συνδέσμους υψηλής ή συνήθους ποιότητας.

153. Στις 31 Μαρτίου 1994, η Vallourec ανανέωσε τις συμβάσεις εφοδιασμού σε λείους σωλήνες με την Dalmine και τη Mannesmann.

154. Από το έγγραφο «sharing key» προκύπτει ότι η αναδιάρθρωση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας επηρέασε ευνοϊκά τις διαπραγματεύσεις με τους Ιάπωνες παραγωγούς: η Ευρώπη παρέμενε υπό τον έλεγχο των Ευρωπαίων παραγωγών.

155. Η παράβαση την οποία αφορά το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως βρίσκεται στο επίκεντρο των σκέψεων 164 έως 246 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

156. Ο έκτος, ο έβδομος και ο όγδοος λόγος αναιρέσεως στρέφονται κατά ορισμένων αποσπασμάτων του τμήματος αυτού της πρωτόδικης αποφάσεως.

157. Ο έκτος λόγος στρέφεται ειδικότερα κατά των σκέψεων 210, 234 και 244 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

158. Στο τμήμα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως που αφορά αυτές τις σκέψεις, το Πρωτοδικείο εξέτασε τον ισχυρισμό με τον οποίον η Dalmine αμφισβήτησε ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού που συνήφθησαν μεταξύ των παραγωγών και της British Steel αποτελούσαν καρπό συμπράξεως. Η Dalmine ισχυρίστηκε ότι τουλάχιστον η σύμβαση εφοδιασμού που συνήψε η ίδια με την British Steel είχε τον νόμιμο σκοπό της αυξήσεως των πωλήσεών της λείων σωλήνων OCTG στη βρετανική αγορά (σκέψη 193 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

159. Η Dalmine έβαλε ιδίως κατά της ερμηνείας της Επιτροπής ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού της British Steel αποσκοπούσαν στο να διατηρηθούν οι τιμές στην ευρωπαϊκή αγορά σε τεχνητά υψηλό επίπεδο. Αμφισβήτησε τις συνέπειες που άντλησε η Επιτροπή από τις προθεσμίες παραδόσεως. Στη συνέχεια αμφισβήτησε την αποδεικτική ισχύ ορισμένων αποδεικτικών στοιχείων και αρνήθηκε την ύπαρξη συμφωνίας με τους άλλους Ευρωπαίους παραγωγούς με σκοπό την κατανομή της βρετανικής αγοράς και, αν υποτεθεί ότι όντως υπήρξε τέτοια συμφωνία, αρνήθηκε τη συμμετοχή της σε αυτήν (σκέψεις 194 έως 198 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

160. Στη συνέχεια η Dalmine υπογράμμισε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία επικαλέστηκε η Επιτροπή αφορούσαν αποκλειστικά τη Vallourec και την British Steel. Αμφισβήτησε επίσης τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι προσχώρησε αργότερα στη συμφωνία που υφίστατο ήδη μεταξύ της Vallourec και της British Steel, ενώ ισχυρίστηκε ότι η απόφαση της Vallourec να ανανεώσει, αφού ανέλαβε τις δραστηριότητες παραγωγής σωλήνων άνευ ραφής της British Steel, τις συμβάσεις εφοδιασμού που η τελευταία είχε προηγουμένως συνάψει με την Dalmine και τη Mannesmann δεν αποτελούσε ένδειξη για την ύπαρξη συμφωνίας αφορώσας τον ανταγωνισμό. Τέλος, η Dalmine επεσήμανε και πάλι ότι οι επιπτώσεις της συμβάσεως εφοδιασμού που συνήψε με την British Steel ήταν ασήμαντες (σκέψεις 199 έως 202 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

161. Αντικρούοντας τα επιχειρήματα αυτά, η Επιτροπή ενέμεινε στην άποψη ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού εντάσσονταν στο πλαίσιο των «βασικών στοιχείων» που αποσκοπούσαν στον σεβασμό των εγχώριων αγορών και συνήφθησαν στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας. Συνάπτοντας την εν λόγω σύμβαση εφοδιασμού, η Dalmine συνέβαλε εν γνώσει της στην εφαρμογή της συμφωνίας σεβασμού των

εγχώριων αγορών και στον συντονισμό της δραστηριότητάς της με εκείνη των άμεσων ανταγωνιστών της (σκέψεις 203 έως 208 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

162. Στις σκέψεις 209 έως 225 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο σχολίασε τα επιχειρήματα της Dalmine και τα έκρινε αβάσιμα.

163. Ιδιαίτερη προσοχή αξίζει να δοθεί στο πλαίσιο της προκειμένης αιτήσεως αναιρέσεως στη σκέψη 210, εφόσον ο έκτος λόγος αναιρέσεως στρέφεται ειδικότερα κατ' αυτής. Η σκέψη 210 έχει ως εξής: «Πράγματι, ανεξαρτήτως του πραγματικού βαθμού συνεννοήσεως που μπορεί να υπήρξε μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι καθένας από αυτούς υπέγραψε μία από τις συμβάσεις εφοδιασμού που περιόριζαν τον ανταγωνισμό και εντάσσονταν στο πλαίσιο της παραβάσεως του άρθρου 81 ΕΚ την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Καίτοι το άρθρο 2, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως περιγράφει τις συμβάσεις ως συναφθείσες «στο πλαίσιο της παράβασης που αναφέρεται στο άρθρο 1», από το κείμενο της αιτιολογικής σκέψεως 111 προκύπτει σαφώς ότι το γεγονός της συνάψεως αυτών των βλαπτικών για τον ανταγωνισμό συμβάσεων συνιστά, αυτό καθαυτό, την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2».[65]

164. Εξάλλου, ο έκτος λόγος αναιρέσεως στρέφεται επίσης συγκεκριμένα κατά των σκέψεων 234 και 244 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες περιλαμβάνονται στο τμήμα της αποφάσεως για τους λόγους ακυρώσεως της Dalmine που αναφέρονται στη σχετική αγορά και στη σχέση με την παράβαση την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

165. Οι σκέψεις 234 και 244 έχουν ως εξής:

«234. Πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι η Επιτροπή διαπίστωσε την ύπαρξη δύο χωριστών παραβάσεων που επηρέαζαν δύο συγγενείς αγορές προϊόντων, αντιστοίχως, στα άρθρα 1 και 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Έτσι, ουδόλως είναι καθεαυτό παράνομο το ότι η σχετική αγορά που ελήφθη υπόψη προς διαπίστωση της παραβάσεως στην οποία αναφέρεται το άρθρο 2

65 — Η σκέψη 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής: «Το αντικείμενο των εν λόγω συμβάσεων ήταν η προμήθεια σε λείους σωλήνες της "ηγετικής" επιχείρησης, στην αγορά των OCTG στη Βόρεια Θάλασσα και στόχος τους ήταν να διατηρηθεί ένας εγχώριος παραγωγός στο Ηνωμένο Βασίλειο ώστε να επιτύχει τη διατήρηση των βασικών κανόνων "fundamentals" στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας. Οι συμβάσεις αυτές είχαν ως βασικό αντικείμενο και αποτέλεσμα την κατανομή μεταξύ των επιχειρήσεων MRW, Vallourec και Dalmine όλων των αναγκών της ανταγωνίστριας επιχείρησής τους BS (Vallourec από το 1994). Συνέδεαν τις τιμές αγοράς λείων σωλήνων από τις τιμές σωλήνων με σπειρώματα της BS. Κατά τον τρόπο αυτό περιόριζαν την ελευθερία προμήθειας της BS (Vallourec από τον Φεβρουάριο του 1994) και υποχρέωναν αυτή την τελευταία να ανακοινώνει στους ανταγωνιστές της τις εφαρμοζόμενες τιμές πωλήσεως καθώς και τις πωληθείσες ποσότητες. Εξάλλου, οι επιχειρήσεις MRW, Vallourec (έως το Φεβρουάριο του 1994) και Dalmine δεσμεύονταν να παραδώσουν σε έναν ανταγωνιστή (BS, στη συνέχεια Vallourec από το Μάρτιο του 1994) ποσότητες άγνωστες εκ των προτέρων.»

της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι η αγορά των λείων σωλήνων, ενώ η σχετική αγορά που ελήφθη υπόψη προς διαπίστωση της παραβάσεως την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι η αγορά των συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG με σπείρωμα, σύμφωνα με τους ορισμούς των εν λόγω αγορών που περιέχονται στην αιτιολογική σκέψη 29 της αποφάσεως αυτής.

[...]

244. Πρέπει, πάντως, να παρατηρηθεί ότι ο ισχυρισμός της Επιτροπής, που περιέχεται στην πρώτη φράση της αιτιολογικής σκέψεως 164 της προσβαλλομένης αποφάσεως [66] και σύμφωνα με τον οποίο οι συμβάσεις εφοδιασμού, οι οποίες συνιστούν την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της αποφάσεως, δεν αποτελούσαν παρά μέσο εφαρμογής της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως, είναι υπερβολικός, δεδομένου ότι αυτή η εφαρμογή ήταν ένας από τους σκοπούς της δεύτερης παραβάσεως, μεταξύ πλειόνων, συνδεομένων μεταξύ τους μεν, πλην όμως χωριστών σκοπών και αποτελεσμάτων βλαπτικών για τον ανταγωνισμό. Πράγματι, με την προμνησθείσα στη σκέψη 111 απόφασή του στην υπόθεση JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής (σκέψεις 569 επ.), το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, καθόσον δεν έλαβε υπόψη της την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων που επιβλήθηκαν στους Ευρωπαίους παραγωγούς, παρά το γεγονός ότι το αντικείμενο και τα αποτελέσματα αυτής της παραβάσεως έβαιναν πέραν της συμβολής στη διατήρηση της ισχύος της συμφωνίας Ευρώπης-Ιαπωνίας (βλ., ειδικότερα, σκέψη 571 της εν λόγω αποφάσεως).»

166. Με τον έβδομο λόγο αναιρέσεως η αναιρεσείουσα βάλλει κατά του τμήματος της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως που αφορά την εκτίμηση του Πρωτοδικείου, με τις σκέψεις 164 έως 193 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, για τις ρήτρες της συμβάσεως εφοδιασμού μεταξύ της British Steel και της Dalmine.

167. Στις σκέψεις 164 έως 174, η Dalmine αμφισβητεί την ερμηνεία της Επιτροπής ότι ορισμένες ρήτρες της συμβάσεως εφοδιασμού, όπως ο τρόπος με τον οποίον καθορίστηκαν οι ποσότητες λείων σωλήνων τους οποίους θα προμήθευε η Dalmine και οι άλλοι παραγωγοί και ο τρόπος καθορισμού της συμβατικής τιμής, αποτελούν ενδείξεις για το ότι ο σκοπός της συμβάσεως ήταν ο περιορισμός του ανταγωνισμού.

168. Με τις σκέψεις 179 έως 187 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο εξέτασε τα επιχειρήματα της Dalmine όσον αφορά τον τρόπο καθορισμού των

66 — Η εν λόγω αιτιολογική σκέψη έχει ως εξής: «Όσον αφορά τις συμβάσεις που συνάφθηκαν μεταξύ των επιχειρήσεων BS, MRW, Dalmine και Valourec, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν αποτελούσαν πράγματι παρά ένα μέσο εφαρμογής της αρχής της τήρησης των εγχώριων αγορών, εντασσόμενες στο πλαίσιο του Ομίλου Ευρώπη-Ιαπωνία. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή δεν προτίθεται να υποβάλει συμπληρωματικό πρόστιμο».

ποσοτήτων που θα παρέδιδε κάθε ένας από τους προμηθευτές της British Steel και τα έκρινε αβάσιμα. Οι οικείες ρήτρες της συμβάσεως εφοδιασμού αποδεικνύουν αναμφίβολα τον βλαπτικό για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα του εφοδιασμού της British Steel με την παράδοση λείων σωλήνων και της παραιτήσεως των προμηθευτών από τη δυνατότητα να εκμεταλλευτούν άμεσα τυχόν αύξηση της βρετανικής αγοράς των σωλήνων με σπείρωμα.

169. Στη συνέχεια, με τις σκέψεις 188 έως 191 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η μαθηματική σχέση μεταξύ της τιμής των σωλήνων με σπείρωμα που πωλούσε η Corus και της τιμής που κατέβαλλε στους τρεις προμηθευτές της για τους λείους σωλήνες επέτρεπε στους τελευταίους να προσδιορίζουν με ακρίβεια την τάση, τον χρόνο και την έκταση κάθε διακυμάνσεως των τιμών των σωλήνων με σπείρωμα που πωλούσε η British Steel. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η ανακοίνωση τέτοιων πληροφοριών σε ανταγωνιστές συνιστά παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

170. Ο όγδοος λόγος αναιρέσεως αφορά και αυτός τα αποσπάσματα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως για τις ρήτρες της συμβάσεως εφοδιασμού μεταξύ της British Steel και της Dalmine.

2. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας

171. Με τον έκτο λόγο αναιρέσεως η αναιρεσείουσα βάλλει ειδικότερα κατά τριών σκέψεων της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως στις οποίες, όπως υποστηρίζει, το Πρωτοδικείο αντικατέστησε με τη δική του εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών τα οποία περιγράφονται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, την εκτίμηση των ίδιων πραγματικών περιστατικών από την Επιτροπή. Με τον τρόπο αυτό αναδιατύπωσε ουσιώδη σημεία της προσβαλλομένης αποφάσεως και υπερέβη έτσι τις εξουσίες που του απονέμει η Συνθήκη.

172. Πρώτον, η σκέψη 210 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως φαίνεται ανοικτή σε μια τέτοια επίκριση, δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι «από το κείμενο της αιτιολογικής σκέψεως 111 προκύπτει σαφώς ότι το γεγονός της συνάψεως αυτών των βλαπτικών για τον ανταγωνισμό συμβάσεων συνιστά, αυτό καθαυτό, την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2». Αντιθέτως, η αναιρεσείουσα φρονεί ότι από το κείμενο της προπαρατεθείσας αιτιολογικής σκέψεως 111 προκύπτει ότι η παράβαση δεν έγκειται στο γεγονός της συνάψεως των οικείων συμβάσεων, αλλά στον στόχο τους που ήταν η «διατήρηση των βασικών κανόνων fundamentals στο πλαίσιο του ομίλου [Ευρώπης-Ιαπωνίας]». Κατ' αυτόν τον τρόπο το Πρωτοδικείο μετέτρεψε απλές πράξεις εφαρμογής των βασικών κανόνων σε αυτοτελή παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ.

173. Δεύτερον, η αναιρεσείουσα επικρίνει τη σκέψη 244 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως: «Πρέπει, πάντως, να παρατηρηθεί ότι ο ισχυρισμός της Επιτροπής, που περιέχεται στην πρώτη φράση της αιτιολογικής σκέψεως 164 της προσβαλλομένης αποφάσεως και σύμφωνα με τον οποίο οι συμβάσεις εφοδιασμού, οι οποίες συνιστούν την παρά-

βαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της αποφάσεως, [...] είναι υπερβολικός [...]»[67]. Το Πρωτοδικείο όφειλε να αντλήσει από τη διαπίστωση αυτή τη μόνη δυνατή συνέπεια ακυρώνοντας την αιτιολογική σκέψη 164 και κατά συνέπεια και το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

174. Αντλώντας, αντιθέτως, από τη διαπίστωση αυτή τη συνέπεια ότι: «[...]αυτή η εφαρμογή ήταν ένας από τους σκοπούς της δεύτερης παραβάσεως, μεταξύ πλειόνων, συνδεομένων μεταξύ τους μεν, πλην όμως χωριστών σκοπών και αποτελεσμάτων βλαπτικών για τον ανταγωνισμό», το Πρωτοδικείο σφετερίστηκε έναν ρόλο που δεν του ανήκει.

175. Τρίτον, η αναιρεσείουσα αμφισβητεί, με τον έκτο λόγο αναιρέσεως, τη σκέψη 234 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως στην οποία το Πρωτοδικείο απομονώνει, κατά τρόπο ακόμα σαφέστερο από ό,τι στη σκέψη 210, το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως από το άρθρο 1 της ίδιας αποφάσεως αποφαινόμενο ότι εν προκειμένω πρόκεινται δύο χωριστές παραβάσεις που επηρεάζουν δύο συγγενείς αγορές προϊόντων. Προσθέτοντας εξ ιδίας πρωτοβουλίας στις σχετικές αγορές των συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG με σπείρωμα και των σωληναγωγών «έργου», τις οποίες προσδιορίζει η προσβαλλόμενη απόφαση, μία τρίτη αγορά, και συγκεκριμένα την αγορά των λείων σωλήνων, το Πρωτοδικείο υπερέβη κατά πολύ τις εξουσίες του.

67 — Το γαλλικό κείμενο της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως περιέχει μια διατύπωση ακόμα πιο μεστή νοήματος: «[...]il convient de constater [...] que l'affirmation de la Commission [...] *est excessive*» (η υπογράμμιση δική μου).

176. Η Dalmine παρατηρεί επίσης παρεμπιπτόντως ότι η νέα ερμηνεία της σχέσεως μεταξύ των άρθρων 1 και 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως από το Πρωτοδικείο αποδείχθηκε ευνοϊκή για τους Ιάπωνες παραγωγούς, οι οποίοι δεν κρίθηκαν ένοχοι της «αυτοτελούς» παραβάσεως την οποία αφορά το άρθρο 2 και έτυχαν εξ αυτού του λόγου μειώσεως του επιβληθέντος προστίμου.

177. Με τον έβδομο λόγο αναιρέσεως η αναιρεσείουσα αμφισβητεί την κρίση του Πρωτοδικείου ότι συνάπτοντας συμβάσεις με την British Steel για τον εφοδιασμό της με λείους σωλήνες, οι Dalmine, Mannesmann και Vallourec παραιτήθηκαν εν τοις πράγμασι από την πρόσβαση στη βρετανική αγορά των σωλήνων με σπείρωμα (τόσο των σωλήνων OCTG «premium» όσο και των σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας).

178. Πρώτον, η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι, εφόσον δεν διέθετε την απαιτούμενη άδεια εκμεταλλεύσεως για την παραγωγή σωλήνων με σπείρωμα με την τεχνική συνδέσεως VAM, δεν θα μπορούσε ποτέ να εισέλθει αυτόνομα στη βρετανική αγορά.

179. Δεύτερον, η αναιρεσείουσα επαναλαμβάνει ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού αφορούσαν τους λείους σωλήνες, δηλαδή μια αγορά την οποία δεν αφορά η προσβαλλόμενη απόφαση.

180. Τρίτον, το Πρωτοδικείο εκτίμησε εσφαλμένα τα πραγματικά περιστατικά δεχόμενο, με τις σκέψεις 219 και 229, ότι

μεταξύ των οικείων επιχειρήσεων υπήρχε συμφωνία κατανομής των προμηθειών λείων σωλήνων στην British Steel.

181. Τέταρτον, το Πρωτοδικείο αγνόησε το γεγονός ότι η σύμβαση εφοδιασμού που συνήψε η Dalmine με την British Steel βασιζόταν σε προφανές εμπορικό συμφέρον.

182. Με τον όγδοο λόγο αναιρέσεως η αναιρεσείουσα βάλλει κατά της εκτιμήσεως του Πρωτοδικείου ότι οι ρήτρες της συμβάσεως εφοδιασμού μεταξύ Dalmine και British Steel είναι παράνομες per se.

183. Η αναιρεσείουσα στηρίζει τον λόγο αυτόν με τους ακόλουθους ισχυρισμούς:

— η υποχρέωση που ανέλαβε η Dalmine να προμηθεύει άγνωστες ποσότητες λείων σωλήνων στην British Steel κρίθηκε νόμιμη διότι ανταποκρινόταν στα συμφέροντα της τελευταίας·

— το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να είχε αντιληφθεί ότι η θέση της British Steel στην αγορά ήταν τόσο ισχυρή ώστε να μπορεί να επιβάλλει τη βούλησή της στους υποψήφιους προμηθευτές·

— το Πρωτοδικείο ερμήνευσε εσφαλμένα το άρθρο 4 της συμβάσεως εφοδιασμού δεχόμενο ότι υποχρέωνε τους συμβαλλομένους να παραδίδουν και να αγοράζουν λείους σωλήνες σε ποσότητες οι οποίες είχαν καθοριστεί εκ των προτέρων ως ποσοστό των συνολικών αναγκών της British Steel·

— εφόσον δεν αποδείχθηκε η ύπαρξη οριζόντιας συνεννοήσεως μεταξύ των προμηθευτών, η πώληση στην British Steel λείων σωλήνων σε ποσότητες καθοριζόμενες σε συνάρτηση με τις πραγματοποιούμενες από αυτήν πωλήσεις σωλήνων με σπείρωμα ήταν απολύτως επιτρεπτή·

— ούτε η προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής ούτε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση διευκρινίζουν ποια είναι τα θίγοντα τον ανταγωνισμό αποτελέσματα των μαθηματικών τύπων καθορισμού των τιμών που περιέχονται στη σύμβαση εφοδιασμού·

— δεδομένου ότι η Dalmine δεν πωλούσε σωλήνες OCTG «premium» στη βρετανική αγορά και συνεπώς δεν ανταγωνιζόταν την British Steel στην αγορά αυτή, δεν μπορεί να της προσαφθεί η ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά τις τιμές των σωλήνων OCTG·

— τέλος, η κρίση του Πρωτοδικείου στη σκέψη 189 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως σύμφωνα με την οποία το

γεγονός ότι η British Steel δεν διαβίβαζε εμπιστευτικές πληροφορίες στον προμηθευτή της είναι αξιωματική και παράλληλα σκοτεινή.

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

184. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο έκτος λόγος αναιρέσεως είναι ολοσχερώς αβάσιμος.

185. Ειδικότερα, οι επικρίσεις τις οποίες εκφράζει η αναιρεσείουσα κατά της σκέψεως 210 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν είναι δικαιολογημένες για τους ακόλουθους λόγους:

— η Επιτροπή είχε ήδη διαπιστώσει αναμφίλεκτα στην προσβαλλόμενη απόφασή της ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού τις οποίες αφορά το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως συνιστούσαν ξεχωριστή παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ. Αυτό προκύπτει σαφώς από το γράμμα της προσβαλλομένης αποφάσεως, το άρθρο 2 της οποίας περιλαμβάνει χωριστή διάταξη αφιερωμένη στην «παράβαση» αυτή, ενώ το άρθρο 3 καλεί τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να θέσουν τέλος στις «διαπιστωθείσες παραβάσεις». Με το ίδιο πνεύμα είναι διατυπωμένη και η αιτιολογική σκέψη 112 της προσβαλλομένης αποφάσεως[68].

— το γεγονός ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρεται σε παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ διαπραχθείσα «στο πλαίσιο της παράβασης που αναφέρεται στο άρθρο 1» δεν επηρεάζει το γεγονός ότι πρόκειται για δύο χωριστές παραβάσεις·

— ορθώς το Πρωτοδικείο συνήγαγε από την αιτιολογική σκέψη 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι η σύναψη των συμβάσεων εφοδιασμού συνιστά την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της ίδιας αποφάσεως. Πράγματι, εφόσον γίνεται δεκτό ότι οι συμβάσεις αυτές συνιστούν χωριστή παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, η πράξη με την οποία διαπράττεται η παράβαση είναι η σύναψή τους.

186. Οι επικρίσεις τις οποίες εκφράζει η αναιρεσείουσα όσον αφορά τη σκέψη 244 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως είναι αναποτελεσματικές: αν το Πρωτοδικείο είχε συνδέσει την κρίση του ότι ο ισχυρισμός της Επιτροπής που περιέχεται στην αιτιολογική

68 — Η εν λόγω αιτιολογική σκέψη έχει ως εξής: «Το άρθρο 81 παράγραφος 1 ΕΚ αναφέρει ρητά ως ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά τις συμφωνίες που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την κατανομή των αγορών. Συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο και αποτέλεσμα την κατανομή των προμηθειών στο βασικό παραγωγό σωλήνων με σπειρώματα σε μια αγορά που αντιπροσωπεύει σχεδόν το ήμισυ της κατανάλωσης προϊόντων OCTG της Κοινότητας (αιτιολογική σκέψη 50) συνεπάγονται αισθητή μείωση του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς».

σκέψη 164 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι «υπερβολικός» με τη συνέπεια ότι η αιτιολογική αυτή σκέψη πρέπει να ακυρωθεί, αυτό δεν θα ασκούσε καμία επιρροή στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, με την προαναφερθείσα αιτιολογική σκέψη η Επιτροπή απλώς εξηγεί γιατί δεν επέβαλε χωριστό πρόστιμο στην ευρωπαϊκή επιχείρηση για την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως της. Σε αυτό το πλαίσιο οι αιτιολογικές σκέψεις 110 έως 117 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες περιέχουν τα επιχειρήματα βάσει των οποίων η Επιτροπή διαπίστωσε την οικεία παράβαση, παραμένουν ισχυρές.

187. Επικρίνοντας τη σκέψη 234 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως η αναιρεσείουσα κατ' αρχάς επαναλαμβάνει τα επιχειρήματα που προέβαλε κατά της σκέψεως 210 της ίδιας αποφάσεως. Τα επιχειρήματα αυτά είναι αβάσιμα για τους λόγους που εκτέθηκαν ήδη στο σημείο 185 των παρουσών.

188. Η αιτίαση η οποία στρέφεται κατά του ότι το Πρωτοδικείο προσδιόρισε με τη σκέψη 234 μια χωριστή αγορά για τους λείους σωλήνες, ενώ οι σχετικές αγορές τις οποίες ανέφερε η απόφαση ήταν μόνον οι αγορές των σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας και των σωληναγωγών «έργου» είναι ανακριβής, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 28, 29 και 31 της προσβαλλομένης αποφάσεως [69].

189. Και ο έβδομος λόγος αναιρέσεως είναι κατά την Επιτροπή αβάσιμος.

190. Η Επιτροπή αμφισβητεί πρώτον τον ισχυρισμό της Dalmine ότι δεν μπορούσε να αποκτήσει αυτόνομη πρόσβαση στη βρετανική αγορά σωλήνων με σπείρωμα:

— καθόσον αφορά τους σωλήνες OCTG «premium», για τους οποίους η Dalmine δεν διέθετε την απαιτούμενη άδεια εκμεταλλεύσεως, η Επιτροπή παραπέμπει στη σκέψη 186 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με την οποία το Πρωτοδικείο κρίνει ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο η Dalmine να αποκτούσε τη σχετική άδεια·

— εξάλλου, έχει αποδειχθεί ότι η Dalmine πωλούσε ήδη σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας, για τους οποίους δεν απαιτείτο ανάλογη άδεια, εκτός της Ιταλίας.

191. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο μπορούσε να συναγάγει ότι η Dalmine, συνάπτοντας σύμβαση εφοδιασμού πρώτα με την British Steel και στη συνέχεια με τη Vallourec, αποστέρησε από τον εαυτό της τη δυνατότητα προσβάσεως στη βρετανική αγορά των σωλήνων με σπείρωμα.

192. Ο ισχυρισμός της αναιρεσείουσας ότι δεν μπορεί να γίνει λόγος για ανταγωνισμό μεταξύ των παραγωγών της ηπειρωτικής Ευρώπης όσον αφορά τις παραδόσεις λείων

69 — Η πρώτη φράση της αιτιολογικής σκέψεως 28 έχει ως εξής: «Τα προϊόντα που απασχολούν την παρούσα υπόθεση είναι οι σωλήνες άνευ ραφής από ανθρακοχάλυβα (δηλαδή εξαιρούνται οι σωλήνες από ανοξείδωτο χάλυβα) [...]». Η αιτιολογική σκέψη 29 προσδιορίζει τις διάφορες κατηγορίες σωλήνων OCTG. Η πρώτη φράση της αιτιολογικής σκέψεως 31 έχει ως εξής: «Οι OCTG δύνανται να πωλούνται χωρίς σπείρωμα (λείοι σωλήνες, οι οποίοι ορίζονται επίσης στο πρότυπο API) ή με σπείρωμα [...]».

σωλήνων, λόγω του ότι κατασκευάζουν οι ίδιοι το σπείρωμα και εξάγουν τους σωλήνες σε περιορισμένες ποσότητες, δεν πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη διότι η αναιρεσείουσα συνήψε σύμβαση εφοδιασμού για δυνητικά απεριόριστη ποσότητα λείων σωλήνων προκειμένου να καλύψει το 30 % των αναγκών της British Steel.

193. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας κατά των σκέψεων 219 και 229 είναι αβάσιμες υπό το φως της υφισταμένης νομολογίας:

— το Πρωτοδικείο μπορούσε να κρίνει, όπως έκανε με τις σκέψεις 219 και 220 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι υπήρχε οριζόντια σύμπραξη για την κατανομή των προμηθειών λείων σωλήνων στην British Steel [70].

— η κρίση του Πρωτοδικείου σύμφωνα με την οποία το γεγονός ότι η Dalmine μπορούσε να έχει εμπορικό συμφέρον στη σύμβασή της με την British Steel δεν επηρεάζει τον παράνομο χαρακτήρα της συμβάσεως αυτής είναι δύσκολο να αμφισβητηθεί.

194. Όσον αφορά τον όγδοο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι αιτιάσεις τις οποίες περιλαμβάνει αποτελούν επανάληψη των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν πρωτοδίκως προκειμένου να αμφισβητηθεί ο βλαπτικός για τον ανταγωνισμό χαρακτήρας ορισμένων ρητρών της συμβάσεως εφοδιασμού με την British Steel. Πρέπει συνεπώς να θεωρηθούν απαράδεκτες.

195. Επικουρικώς η Επιτροπή φρονεί ότι οι αιτιάσεις αυτές στερούνται βάσεως. Παρατηρεί, μεταξύ άλλων, ότι τα εμπορικά συμφέροντα και η διαπραγματευτική ισχύς ενός συμβαλλομένου δεν επηρεάζουν τον παράνομο χαρακτήρα μιας συμβάσεως αντίθετης προς το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

4. Εκτίμηση

196. Με τον έβδομο λόγο αναιρέσεως η αναιρεσείουσα ρίχνει στη μάχη το βαρύ πυροβολικό των ισχυρισμών της προκειμένου να βάλει κατά των σκέψεων 210, 224 και 244 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Δεν διστάζει ακόμα και να κατηγορήσει το Πρωτοδικείο για παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και της βουλήσεως της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένης της νομικής της εκτιμήσεως για τις αιτιάσεις τις οποίες περιλαμβάνει η προσβαλλομένη απόφαση, πράγμα που θα ισοδυναμούσε με κατάφωρη παραβίαση των δικαιωμάτων άμυνας. Όμως αν εξεταστεί προσεκτικότερα, ο παρών λόγος αναιρέσεως μοιάζει πολύ λιγότερο εντυπωσιακός από ό,τι αφήνει να εννοηθεί η ηχηρή διατύπωση των επιχειρημάτων και των χρησιμοποιούμενων χαρακτηρισμών.

70 — Συναφώς η Επιτροπή παραπέμπει στην απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg Portland A/S κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-123, σκέψη 57).

197. Πριν εξετάσω τα τρία σκέλη του συγκεκριμένου λόγου αναιρέσεως —τα οποία συνδέονται μεταξύ τους ή αλληλεπικαλύπτονται— θα ήθελα να υπενθυμίσω το πραγματικό πλαίσιο της παραβάσεως η οποία προσάπτεται με το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως εκτίθεται ανωτέρω, στα σημεία 148 έως 158 των παρουσών.

198. Σύμφωνα με την παρουσίαση των γεγονότων από την Επιτροπή, οι Vallourec, Dalmine, Mannesmann και British Steel συνεργάστηκαν προκειμένου να θέσουν τη βρετανική αγορά από τον απόλυτο έλεγχο των Ευρωπαίων παραγωγών συμφωνώντας, πρώτα η Vallourec και η Dalmine, και στη συνέχεια η Mannesmann να παραδίδουν στην British Steel συγκεκριμένες ποσότητες η κάθε μια λείων σωλήνων τους οποίους η British Steel χρειαζόταν προκειμένου να τους μεταποιήσει σε σωλήνες με σπείρωμα «premium» ή συνήθους ποιότητας, όταν σταμάτησε την παραγωγή λείων σωλήνων. Στη συνέχεια, το 1994, όταν η British Steel αποσύρθηκε ολοκληρωτικά από τον οικείο κλάδο, τον ρόλο της στη βρετανική αγορά ανέλαβε η Vallourec.

199. Το νομικό ερώτημα που βρέθηκε στο επίκεντρο της διαφοράς πρωτοδίκως ήταν ουσιαστικά το ακόλουθο: μπορούσε η Επιτροπή να χαρακτηρίσει τη συμπεριφορά αυτή των Ευρωπαίων παραγωγών, στόχος της οποίας ήταν να αποκλειστεί η πρόσβαση των τρίτων στη βρετανική αγορά, παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ;

200. Στις συναφείς σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο έδωσε αναμφισβήτητα καταφατική απάντηση στο ερώτημα αυτό, και μάλιστα υπό την έννοια ότι η παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ την οποία αφορά το άρθρο 2 μπορούσε να θεωρηθεί χωριστή παράβαση, μολονότι είχε διαπραχθεί «στο πλαίσιο της παραβάσεως την οποία αφορά το άρθρο 1».

201. Η αναιρεσείουσα αντλεί τα επιχειρήματα με τα οποία βάλλει κατά της κρίσεως του Πρωτοδικείου στις σκέψεις 210 και 234 ιδίως από το ακόλουθο απόσπασμα της αιτιολογικής σκέψεως 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως [71]: «Το αντικείμενο των εν λόγω συμβάσεων ήταν η προμήθεια σε λείους σωλήνες της "ηγετικής" επιχείρησης στην αγορά των OCTG στη Βόρεια Θάλασσα και στόχος τους ήταν να διατηρηθεί ένας εγχώριος παραγωγός στο Ηνωμένο Βασίλειο ώστε να επιτύχει τη διατήρηση των βασικών κανόνων "fundamentals" στο πλαίσιο του Ομίλου Ευρώπη-Ιαπωνία». Κατά την αναιρεσείουσα, από το απόσπασμα αυτό προκύπτει ότι, κατά την έννοια της αιτιολογικής σκέψεως 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθοριστική για την ύπαρξη παραβάσεως δεν είναι η σύναψη των συμφωνιών εφοδιασμού αυτή καθαυτήν, αλλά το γεγονός ότι συνήφθησαν προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση των βασικών κανόνων.

202. Κατά τη γνώμη μου, από τον συνδυασμό των αιτιολογικών σκέψεων 111 και 112 [72] της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν προκύπτει κανένα τέτοιο συμπέρασμα. Πράγματι, με την πρώτη φράση της αιτιολογικής σκέψεως 112 η Επιτροπή δηλώνει λακωνικά: «Το άρθρο 81 παράγραφος 1 ΕΚ αναφέρει ρητά ως ασυμβίβαστες με την

71 — Παρατίθεται επί λέξει ανωτέρω στην υποσημείωση 65.
72 — Παρατίθεται επί λέξει ανωτέρω στην υποσημείωση 68.

κοινή αγορά τις συμφωνίες που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την κατανομή των αγορών.»

203. Δεδομένου ότι στόχος των συμβάσεων εφοδιασμού ήταν να συμβάλουν στην προστασία της —σημαντικής— βρετανικής αγοράς από τους τρίτους, δηλαδή στην κατανομή των αγορών, οι συμβάσεις αυτές μπορούν να θεωρηθούν per se παραβάσεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

204. Όπως προκύπτει ήδη από τη διατύπωση του άρθρου 2, παράγραφος 1, και επιβεβαιώνεται με το άρθρο 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή είχε χαρακτηρίσει χωριστή παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ τη συμπεριφορά των Ευρωπαίων παραγωγών στόχος των οποίων ήταν να αποκλειστεί η πρόσβαση τρίτων στη βρετανική αγορά μετά την αναδιάρθρωση του κλάδου των σωλήνων άνευ ραφής στο εσωτερικό της Κοινότητας.

205. Ο χαρακτηρισμός αυτός βασιζόταν στην ανάλυση των πραγματικών περιστατικών στην προσβαλλόμενη απόφαση, από την οποία προκύπτει ότι, όταν η British Steel σταμάτησε την παραγωγή σωλήνων άνευ ραφής κλείνοντας το εργοστάσιό της στο Clydesdale, αλλά συνεχίζοντας ακόμα προσωρινά τις δραστηριότητές της στον κλάδο της θερμικής επεξεργασίας και των σπειρωμάτων με τη θυγατρική της TSSL —η οποία παρέμεινε κατά την περίοδο 1990-1994 ο κυριότερος προμηθευτής σωλήνων OCTG «premium» και σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας στη Βόρεια Θάλασσα—, δημιουργήθηκε στη βρετανική αγορά μια χωριστή αγορά για το ενδιάμεσο προϊόν, δηλαδή για τους λείους σωλήνες άνευ ραφής, με κύριο πελάτη την British Steel.

206. Υπό το πρίσμα των προεκτεθέντων ο ισχυρισμός της αναιρεσείουσας ότι το Πρωτοδικείο υπερέβη τις εξουσίες του κρίνοντας, με τη σκέψη 234 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι παραβάσεις που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως διαπράχθηκαν σε διαφορετικές αγορές, δηλαδή στις αγορές των σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας και των λείων σωλήνων άνευ ραφής, είναι αβάσιμος.

207. Πράγματι, όπως έκρινε το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 235 και 236, πρόκειται για δύο αυτόνομες, αλλά συνδεόμενες μεταξύ τους, αγορές που επηρεάζονται από δύο ξεχωριστές και συνδεόμενες μεταξύ τους παραβάσεις: «η Επιτροπή περιέγραψε μια κατάσταση στην οποία συμφωνίες μεταξύ Ευρωπαίων παραγωγών που επηρέαζαν τη βρετανική αγορά των λείων σωλήνων επινοήθηκαν, τουλάχιστον εν μέρει, με σκοπό την προστασία της βρετανικής αγοράς από τις ιαπωνικές εισαγωγές προϊόντων που αντιπροσώπευαν μεταγενέστερο στάδιο της παραγωγής, ήτοι συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG με σπείρωμα».

208. Προκύπτει συνεπώς αναντίρρητα ότι η σοβαρή κατηγορία που επιρρίπτει η αναιρεσείουσα ότι με τη σκέψη 234 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο παραμόρφωσε εκ των υστέρων τα πραγματικά περιστατικά αλλά και τη βούληση της Επιτροπής είναι χαλκευμένη.

209. Η αιτίαση που προβάλλεται κατά της σκέψεως 244 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως σημαίνει κατ' ουσίαν ότι το Πρωτοδικείο, εφόσον έκρινε ότι «ο ισχυρισμός της Επιτροπής, που περιέχεται στην πρώτη φράση της αιτιολογικής σκέψεως 164 της προσβαλλομένης αποφάσεως και σύμφωνα με τον οποίο οι συμβάσεις εφοδιασμού, οι οποίες συνιστούν την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της αποφάσεως, δεν αποτελούσαν παρά μέσο εφαρμογής της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως, είναι υπερβολικός, δεδομένου ότι αυτή η εφαρμογή ήταν ένας από τους σκοπούς της δεύτερης παραβάσεως, μεταξύ πλειόνων, συνδεομένων μεταξύ τους μεν, πλην όμως χωριστών σκοπών και αποτελεσμάτων βλαπτικών για τον ανταγωνισμό», θα έπρεπε να «ακυρώσει» την εν λόγω αιτιολογική σκέψη.

210. Η ανάλυση του Πρωτοδικείου που περιέχεται στην εν λόγω σκέψη της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως αποτελεί τη λογική συνέπεια της κρίσεως που περιέχεται στις σκέψεις 210 και —ακόμα σαφέστερα— 234 ότι τα άρθρα 1 και 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως αφορούν δύο χωριστές —αν και συνδεόμενες με ουσιαστικό δεσμό— παραβάσεις του άρθρου 81 ΕΚ.

211. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο μπορούσε, με την προπαρατεθείσα σκέψη 164, να προσάψει στην Επιτροπή μια κάποια μονομέρεια όσον αφορά τον ισχυρισμό της ότι η παράβαση που προσάπτεται με το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως αποτελούσε απλώς μέσο εφαρμογής της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της ίδιας αποφάσεως.

212. Εντούτοις, η επίκριση που απευθύνεται στην Επιτροπή σε σχέση με την εκτίμηση της σοβαρότητας των παραβάσεων δεν ασκεί επιρροή όσον αφορά τη διαπίστωση της Επιτροπής, την οποία το Πρωτοδικείο είχε κρίνει προηγουμένως, στις σκέψεις 210 και 244, ορθή, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά πράγματι δύο χωριστές, αν και συνδεόμενες μεταξύ τους, παραβάσεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

213. Η επιχειρηματολογία την οποία ακολουθεί η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 164 της προσβαλλομένης αποφάσεως καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο άρρηκτος δεσμός μεταξύ των δύο παραβάσεων τον οποίο δέχεται («ένα μέσο εφαρμογής της αρχής της τήρησης των εγχώριων αγορών, εντασσόμενες στο πλαίσιο του Ομίλου Ευρώπη-Ιαπωνία»), δεν καθιστά απαραίτητη την επιβολή συμπληρωματικού προστίμου στους Ευρωπαίους παραγωγούς για τον λόγο αυτό.

214. Η «ακύρωση» της εν λόγω αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως θα οδηγούσε στη συνέπεια ο άρρηκτος, όπως δέχεται η Επιτροπή, δεσμός μεταξύ των δύο παραβάσεων να μην μπορεί πλέον να αποτελέσει λόγο για να μην επιβληθεί χωριστό πρόστιμο για την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

215. Το γεγονός ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 245 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο δεν θέλησε να εξαγάγει αυτή τη συνέπεια από την κρίση του ότι η Επιτροπή εκτίμησε, στην αιτιολογική σκέψη 164 της προσβαλλομένης αποφάσεώς της, με υπερβολική μονομέρεια την

παράβαση την οποία αφορά το άρθρο 2 της ίδιας αποφάσεως, είναι μάλλον ευνοϊκό παρά βλαπτικό για την αναιρεσείουσα. Πράγματι, αν η Επιτροπή δεχόταν, προς τον σκοπό του καθορισμού του ύψους του προστίμου, ότι η παράβαση που αναφέρεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει αυτοτελή σημασία, αυτό θα σήμαινε, ceteris paribus, επιβολή υψηλότερου προστίμου.

216. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η αιτίαση που προβάλλεται κατά της σκέψεως 244 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως είναι αβάσιμη, εφόσον δεν μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετική κρίση όσον αφορά την ύπαρξη δύο χωριστών, αν και συνδεομένων μεταξύ τους, παραβάσεων του άρθρου 81 ΕΚ. Η αιτίαση αυτή δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, καθόσον η ακύρωση της αιτιολογικής σκέψεως 164 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν επηρεάζει την κρίση αυτή και μπορεί να οδηγήσει, στην καλύτερη περίπτωση, στη χωριστή λήψη υπόψη της παραβάσεως την οποία αφορά το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως προς τον σκοπό του καθορισμού του ύψους του προστίμου.

217. Από τις τρεις αιτιάσεις που προβάλλονται προς στήριξη του έβδομου λόγου αναιρέσεως, η πρώτη έχει έντονα πραγματικό χαρακτήρα, εφόσον η αναιρεσείουσα αμφισβητεί πραγματικές κρίσεις του Πρωτοδικείου, και συγκεκριμένα το ότι η British Steel δέσμευσε τους τρεις κοινοτικούς ανταγωνιστές της κατά τέτοιον τρόπο ώστε εξαλείφθηκε κάθε πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους τους —για τους σωλήνες με σπείρωμα— στην εγχώρια αγορά της, θυσιάζοντας την ελευθερία εφοδιασμού της[73] και το ότι, αν δεν είχαν υπάρξει οι συμβάσεις εφοδιασμού, οι εν λόγω Ευρωπαίοι παραγωγοί πλην της British Steel θα είχαν φυσιολογικά, μη λαμβανομένων υπόψη των «βασικών στοιχείων», πραγματικό ή, τουλάχιστον, δυνητικό εμπορικό συμφέρον να ανταγωνιστούν την British Steel στη βρετανική αγορά των σωλήνων με σπείρωμα, όπως και να ανταγωνιστούν μεταξύ τους για να την εφοδιάζουν με λείους σωλήνες[74].

218. Η αιτίαση αυτή είναι παραδεκτή μόνο καθόσον η αναιρεσείουσα προσπαθεί να αποδείξει με αυτήν ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη όσον αφορά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών[75]. Στην περίπτωση αυτή, τα πραγματικά επιχειρήματα της αναιρεσείουσας, για να μπορέσουν να στηρίξουν μια τέτοια προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση, πρέπει να είναι ακριβή και ουσιαστικά.

219. Η αναιρεσείουσα σαφώς απέτυχε να θεμελιώσει την προκειμένη αιτίαση. Ακόμα και αν γίνει δεκτό ότι η πρόσβαση της Dalmine στη βρετανική αγορά τελικών προϊόντων όπως οι σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας και οι σωλήνες OCTG «premium» δεν ήταν απλή υπόθεση λόγω των διαφορών μεταξύ της σειράς προϊόντων που διέθετε και της ζητήσεως στη βρετανική αγορά (ιδίως των σωλήνων OCTG «premium» με το ειδικό σπείρωμα VAM, οι οποίοι καλύπτονταν από άδεια εκμεταλλεύσεως), η αναιρεσείουσα δεν χρειαζόταν να συνάψει σύμβαση εφοδιασμού της British

73 — Σκέψη 181 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

74 — Σκέψη 185 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

75 — Πρόκειται για πάγια νομολογία. Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 11ης Φεβρουαρίου 1999, C-390/95 P, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-769, σκέψη 29) και της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 49).

Steel με ένα ενδιάμεσο προϊόν όπως οι λείοι σωλήνες, με την οποία, αφενός, καθορίστηκε το μερίδιό της στην αγορά του ενδιάμεσου προϊόντος σε 30 % επί τουλάχιστον πέντε έτη και, αφετέρου, αποκλείστηκε η πρόσβαση των τελικών προϊόντων στην αγορά για το ίδιο χρονικό διάστημα.

220. Τα γεγονότα και τα περιστατικά τα οποία προβάλλει η αναιρεσείουσα, η σύνθεση της σειράς προϊόντων της και το γεγονός ότι οι λείοι σωλήνες που παρήγε προορίζονταν κατά το μεγαλύτερο μέρος για μεταποίηση από τη δική της επιχείρηση δεν αντικρούουν το γεγονός ότι η πραγματική κρίση του Πρωτοδικείου ότι η Dalmine, συνάπτοντας συμφωνία εφοδιασμού με την British Steel συνέβαλε, αν όχι στον αποκλεισμό, τουλάχιστον στον σοβαρό περιορισμό του πραγματικού και του δυνητικού ανταγωνισμού στη βρετανική αγορά των οικείων προϊόντων, ήταν αιτιολογημένη.

221. Συνεπώς η αιτίαση αυτή είναι αβάσιμη.

222. Όπως προκύπτει ήδη από την εκτίμησή μου για τον έκτο λόγο αναιρέσεως, η δεύτερη αιτίαση που προβάλλεται προς στήριξη του έβδομου λόγου αναιρέσεως είναι επίσης αβάσιμη, καθόσον βασίζεται στο τεκμήριο ότι η αγορά των λείων σωλήνων είναι μια αγορά στην οποία δεν είναι εφαρμοστέα η προσβαλλόμενη απόφαση.

223. Η αιτίαση αυτή όμως είναι αβάσιμη και στο μέτρο που ισοδυναμεί με την παραδοχή ότι η σύμβαση εφοδιασμού με λείους σωλήνες δεν μπορούσε να έχει ουσιαστικές συνέπειες για την αγορά σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας, την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι οι λείοι σωλήνες που παραδόθηκαν μετατράπηκαν κατά ποσοστό 80 % σε σωλήνες OCTG «premium». Ο ισχυρισμός αυτός δεν αποκλείει το ότι σημαντικό μέρος —20 %— των παραδοτέων λείων σωλήνων μεταποιήθηκε σε σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας.

224. Με την τρίτη αιτίαση η αναιρεσείουσα βάλλει κατά της κρίσεως του Πρωτοδικείου ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού βασίζονται σε μια οριζόντια στρατηγική μεταξύ των οικείων επιχειρήσεων και ειδικότερα ότι στη στρατηγική αυτή ήταν αναμεμειγμένη η Dalmine.

225. Φρονώ ότι η αιτίαση αυτή είναι προδήλως απαράδεκτη διότι προϋποθέτει εκ νέου εκτίμηση, κατ' αναίρεση, της εκτιμήσεως του Πρωτοδικείου όσον αφορά την ευρεία δέσμη αποδεικτικών στοιχείων τα οποία αναφέρει η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφασή της προκειμένου να αποδείξει την ύπαρξη μιας τέτοιας στρατηγικής. Η εκτίμηση αυτή εκτίθεται στις σκέψεις 214 έως 225 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

226. Η αιτίαση της αναιρεσείουσας θα ήταν παραδεκτή μόνον αν επέτρεπε να γίνει δεκτό ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των αποδεικτικών στοι-

χείων τα οποία επικαλείται η Επιτροπή με την προσβαλλομένη απόφαση. Όμως τα επιχειρήματα που προβάλλονται προς στήριξη της αιτιάσεως είναι τόσο γενικά και ασαφή ώστε να μην προσφέρουν ένα σημείο αναφοράς που να επιτρέπει να υποτεθεί ότι η εκτίμηση αυτή ήταν εσφαλμένη.

227. Φθάνω έτσι στον όγδοο λόγο αναιρέσεως, για τον οποίον η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι είναι αβάσιμος επειδή αποτελεί απλή επανάληψη αιτιάσεων τις οποίες η αναιρεσείουσα επικαλέστηκε πρωτοδίκως βάλλοντας κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως.

228. Δεδομένου ότι ο παρών λόγος αναιρέσεως στηρίζεται σε οκτώ αιτιάσεις, οι οποίες αφορούν εν μέρει τη νομική εκτίμηση του Πρωτοδικείου και εν μέρει τον νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών από το Πρωτοδικείο, κρίνω σκοπιμότερο να εξετάσω το ζήτημα του παραδεκτού στο πλαίσιο κάθε αιτιάσεως χωριστά.

229. Πρώτον και δεύτερον, προτείνω να κηρυχθούν απαράδεκτες οι αιτιάσεις με τις οποίες η αναιρεσείουσα προβάλλει ότι το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να λάβει υπόψη:

α) το εμπορικό συμφέρον της British Steel στη ρήτρα που αφορούσε τις ποσότητες τις οποίες θα παρέδιδε η Dalmine και οι οποίες εκφράζονταν σε ποσοστό (30 %) των κυμαινομένων αναγκών σε λείους σωλήνες·

β) την υπεροχή της British Steel ως συμβαλλομένης στη συμφωνία εφοδιασμού.

230. Στο μέτρο που αυτό μπορεί να επαληθευτεί, οι εν λόγω αιτιάσεις δεν προβλήθηκαν ρητώς [76] πρωτοδίκως και συνεπώς δεν μπορεί να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι δεν αποφάνθηκε επ' αυτών με την απόφασή του.

231. Εξάλλου, οι δύο αυτές αιτιάσεις είναι ούτως ή άλλως αβάσιμες.

232. Πράγματι, η British Steel είχε προφανές συμφέρον να καλύψει τις κυμαινόμενες ανάγκες της σε λείους σωλήνες, αλλά αυτό δεν δικαιολογεί την επιλογή, για την κάλυψη των αναγκών αυτών, ενός συμβατικού μηχανισμού που αποκλείει de facto τον ανταγωνισμό μεταξύ των προμηθευτών της και που επιπλέον την κατοχυρώνει έναντι του δυνητικού ανταγωνισμού των προμηθευτών αυτών στις αγορές των τελικών προϊόντων.

76 — Μολονότι η Dalmine τις επικαλέστηκε ως μέσο άμυνας στην απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων. Βλ. παράρτημα 12 του δικογράφου της προσφυγής, σ. 19, 22 και 23.

233. Αλλά και η επίκληση της υπεροχής της British Steel κατά τη σύναψη της συμβάσεως εφοδιασμού δεν είναι πειστική, διότι δεν επηρεάζει την αντίθεση της οικείας ρήτρας εφοδιασμού προς τον νόμο. Εξάλλου, και αν ακόμα υποτεθεί ότι η θέση της British Steel ήταν πράγματι πλεονεκτικότερη, η British Steel μπόρεσε να κάνει χρήση του πλεονεκτήματος αυτού μόνον αφού η αναιρεσείουσα έλαβε την απόφαση να συνάψει συμβατική σχέση με αυτήν.

234. Ο τρίτος ισχυρισμός με τον οποίον η αναιρεσείουσα διατείνεται ότι το άρθρο 4 της συμβάσεως εφοδιασμού δεν μπορεί να θεωρηθεί δεσμευτικό για τις δύο πλευρές όσον αφορά το —προκαθορισμένο— ποσοστό λείων σωλήνων που θα παραδίδονταν και θα αγοράζονταν, δεν θεμελιώνεται με πραγματικά επιχειρήματα. Ορθώς παρατηρεί η Επιτροπή ότι η παραπομπή στην απάντηση που έδωσε η αναιρεσείουσα στην ανακοίνωση των αιτιάσεων [77] δεν προσφέρει κανένα σημείο αναφοράς για τη θεμελίωση του ισχυρισμού αυτού. Αλλά ούτε και το δικόγραφο της προσφυγής ή το υπόμνημα αντικρούσεως που υποβλήθηκαν πρωτοδίκως περιέχουν κάποιο πραγματικό έρεισμα προς στήριξη της αιτιάσεως αυτής.

235. Συνεπώς η εν λόγω αιτίαση είναι απαράδεκτη διότι προβλήθηκε εκπροθέσμως, ενώ είναι εν πάση περιπτώσει και αβάσιμη ως ουδόλως, ή ανεπαρκώς, αιτιολογημένη.

236. Η τέταρτη αιτίαση αποτελεί επανάληψη του ήδη προβληθέντος στο πλαίσιο του έβδομου λόγου αναιρέσεως —και απορριφθέντος στα σημεία 225 και 226 των παρουσών— ισχυρισμού ότι δεν αποδείχθηκε η ύπαρξη οριζόντιας συμπράξεως, προγενέστερης της συνάψεως της συμβάσεως εφοδιασμού, μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών. Συνεπώς, είναι αβάσιμη.

237. Η πέμπτη αιτίαση με την οποία η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο δεν εξήγησε σε τι έγκεινται οι φερόμενες ως θίγουσες τον ανταγωνισμό συνέπειες του μαθηματικού τύπου καθορισμού των τιμών τον οποίον περιελάμβανε η σύμβαση εφοδιασμού αντικρούεται με τις σκέψεις 181 και 188 έως 191 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως με τις οποίες το Πρωτοδικείο αποφαίνεται ότι λόγω της εφαρμογής του εν λόγω μαθηματικού τύπου οι τρεις ενδιαφερόμενοι προμηθευτές ελάμβαναν ακριβείς πληροφορίες ως προς την τάση, τον χρόνο και την έκταση κάθε διακυμάνσεως των τιμών των σωλήνων με σπείρωμα που πωλούσε η British Steel. Εξάλλου, συνεπεία του μαθηματικού αυτού τύπου, οι προμηθευτές της British Steel δεν είχαν πλέον συμφέρον να επιδοθούν σε ανταγωνισμό όσον αφορά τις τιμές των σωλήνων με σπείρωμα στη βρετανική αγορά. Πράγματι, ενδεχόμενη μείωση των τιμών των σωλήνων λόγω του ανταγωνισμού θα μεταφραζόταν αμέσως σε μείωση των τιμών των λείων σωλήνων που παρέδιδαν στην British Steel [78].

77 — Παράρτημα 12 του δικογράφου της προσφυγής, σ. 21 και 22.

78 — Βλ. σκέψη 181 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως όπου γίνεται παραπομπή στην αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

238. Η πέμπτη αιτίαση είναι προδήλως αβάσιμη λόγω ελλείψεως πρόσφορης αιτιολογίας.

239. Το ίδιο ισχύει και για την έκτη αιτίαση. Μολονότι είναι αλήθεια ότι η αναιρεσείουσα μπορεί να υποστηρίξει ότι η ανταλλαγή πληροφοριών για τις τιμές δεν είχε σημασία γι' αυτήν καθόσον αφορούσε τους σωλήνες OCTG «premium» —δηλαδή ένα προϊόν για το οποίο δεν διέθετε πρόσβαση στη βρετανική αγορά για λόγους σχετιζόμενους με τις άδειες εκμεταλλεύσεως— αυτό δεν επηρεάζει το γεγονός ότι οι πληροφορίες αυτές ήταν σημαντικές για τις —περιορισμένες— δραστηριότητές της στην αγορά αυτή στον τομέα των σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας. Το ότι διέθετε τις πληροφορίες αυτές της επέτρεπε de facto να προσαρμόζει τις τιμές του οικείου προϊόντος στη βρετανική αγορά.

240. Η έβδομη αιτίαση αποτελεί απλό ισχυρισμό. Δεν είναι επιτρεπτό να απομονώνεται μια σκέψη (189) αποφάσεως από το πλαίσιο στο οποίο είναι εντεταγμένη και να χαρακτηρίζεται η κρίση του Πρωτοδικείου την οποία περιέχει «αξιωματική και μυστηριώδης», τη στιγμή που η αιτιολογία της κρίσεως αυτής περιέχεται στις επόμενες σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Συνεπώς, η εν λόγω αιτίαση δέον να κριθεί προδήλως αβάσιμη λόγω ελλείψεως αιτιολογίας.

241. Η όγδοη αιτίαση αποτελεί απλή επανάληψη των αιτιάσεων τις οποίες επικαλέστηκε η αναιρεσείουσα προς στήριξη του έκτου λόγου αναιρέσεως. Από την αξιολόγηση των αιτιάσεων εκείνων προκύπτει ότι και η παρούσα αιτίαση δέον να κηρυχθεί αβάσιμη.

ΣΤ — *Ένατος και δέκατος λόγος αναιρέσεως:*

— Παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ και έλλειψη αιτιολογίας κατά την εκτίμηση της τηρήσεως από την Επιτροπή του άρθρου 15 του κανονισμού 17 και των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων[79] *όσον αφορά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως που προσάπτεται στην Dalmine*

— Παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ και έλλειψη αιτιολογίας κατά την εκτίμηση της τηρήσεως από την Επιτροπή του άρθρου 15 του κανονισμού 17 και των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων όσον αφορά την εκτίμηση της διάρκειας της παραβάσεως και των ελαφρυντικών περιστάσεων

1. Οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας

242. Η εξαντλητική επιχειρηματολογία με την οποία η αναιρεσείουσα στηρίζει τον ένατο λόγο αναιρέσεως περιλαμβάνει τρεις κύριες αιτιάσεις:

α) το Πρωτοδικείο κακώς αγνόησε το γεγονός ότι το μέγεθος της σχετικής αγοράς, ως μόνο αντικειμενικό κριτή-

79 — Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3).

ριο, πρέπει να αποτελεί τη βάση για την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως·

β) το Πρωτοδικείο κακώς αγνόησε το γεγονός ότι η Επιτροπή προέβη σε εσφαλμένη εφαρμογή του σημείου 1 Α των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές)·

γ) το Πρωτοδικείο κακώς παρέλειψε να λάβει υπόψη κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων τη συμπεριφορά και το μέγεθος των οικείων επιχειρήσεων.

243. Τα επιχειρήματα τα οποία προβάλλει η αναιρεσείουσα προς στήριξη της πρώτης αιτιάσεως μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

— το μέγεθος της σχετικής αγοράς αποτελεί το μόνο αντικειμενικό κριτήριο το οποίο δύναται να ληφθεί υπόψη κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως. Συνεπώς, η εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως πρέπει να βασίζεται κατά πρώτο λόγο στο στοιχείο αυτό·

— συνεπώς, κακώς το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το μέγεθος της επηρεασθείσας αγοράς αποτελεί ένα μεταξύ πολλών άλλων κρισίμων στοιχείων [80].

— αν ίσχυε αυτό, η διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι «[...] το ύψος του προστίμου που επιβάλλεται σε μια επιχείρηση για παράβαση στον τομέα του ανταγωνισμού πρέπει να είναι ανάλογο της παραβάσεως, συνολικώς εκτιμώμενης, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της σοβαρότητάς της [...]» [81] θα ήταν μια απλή ταυτολογία στερούμενη αντικειμενικότητας.

244. Τα επιχειρήματα με τα οποία η αναιρεσείουσα αναπτύσσει τη δεύτερη αιτίασή της είναι κατ' ουσίαν τα ακόλουθα:

— σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, η σοβαρότητα της παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται βάσει τριών κριτηρίων: της φύσεως της παραβάσεως, του συγκεκριμένου αντικτύπου της στην αγορά, εφόσον αυτός μπορεί να μετρηθεί, και του μεγέθους της επηρεασθείσας αγοράς·

— πρώτον, το Πρωτοδικείο προέβη σε εσφαλμένη εκτίμηση της φύσεως της παραβάσεως δεχόμενο ότι αφορούσε μια συμφωνία περί κατανομής των αγορών μεταξύ των Ευρωπαίων παραγωγών·

80 — Σκέψη 259 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
81 — Σκέψη 259 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

— δεύτερον, το Πρωτοδικείο κακώς βασίστηκε στον πίνακα των μεριδίων αγοράς των ενδιαφερομένων παραγωγών [82], ο οποίος παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως, διότι ο πίνακας αυτός δεν μπορούσε να έχει καμία αξία για την εκτίμηση των συνεπειών των φερομένων ως παραβάσεων στις αγορές των οικείων προϊόντων·

— τρίτον, το Πρωτοδικείο κακώς δεν έλαβε υπόψη το —περιορισμένο— μέγεθος των γεωγραφικών αγορών και των αγορών των οικείων προϊόντων κατά την εκτίμηση του ισχυρισμού της Επιτροπής ότι πρόκειται για «πολύ σοβαρή» παράβαση·

— τέλος, το Πρωτοδικείο δεν αιτιολόγησε επαρκώς την εκτίμησή του ότι η Επιτροπή μπορούσε να χαρακτηρίσει πολύ σοβαρές τις φερόμενες ως παραβάσεις. Εξ αυτού του λόγου, η εκτίμησή του όσον αφορά το επιβληθέν πρόστιμο.

245. Η τρίτη αιτίαση βασίζεται κατά κύριο λόγο στα ακόλουθα επιχειρήματα:

— κατά την εκτίμηση των προστίμων που επέβαλε η Επιτροπή, το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε σε συνάρτηση προς το μέγεθος των επιχειρήσεων που εμπλέκονταν στην παράβαση, όπως προσδιορίζεται από τον κύκλο εργασιών τους. Πράγματι, ένα πρόστιμο που είναι περιορισμένο για μια πολύ μεγάλη επιχείρηση μπορεί εύκολα να υπερβεί το ανώτατο όριο του 10 % στην περίπτωση μιας μικρότερης επιχειρήσεως, ή εν πάση περιπτώσει να είναι υπερβολικά υψηλό. Προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, η αναιρεσείουσα επικαλείται το σημείο 1 Α, έκτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών [83].

— επίσης, το Πρωτοδικείο παρέλειψε να εξετάσει τα επιχειρήματα της Dalmine [84] όσον αφορά τη δυσαναλογία μεταξύ του ποσού του προστίμου και του κύκλου εργασιών της που αντιστοιχεί στα οικεία προϊόντα, αντιστοίχως, στην παγκόσμια αγορά, στην κοινή αγορά και στη γαλλική, στη γερμανική, στην ιταλική και στην αγγλική αγορά·

— η «όχι αμελητέα επίδραση στην κοινοτική αγορά» για την οποία γίνεται λόγος στη σκέψη 290 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως θα έπρεπε, κατά την αναιρεσείουσα, να μην εκτιμηθεί μόνον από την άποψη του μεγέθους της αγοράς, αλλά κυρίως από την άποψη των συγκεκριμένων συνεπειών για τις σχέσεις ανταγωνισμού. Αντιθέτως, όταν

82 — Σκέψη 296 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

83 — Το οικείο απόσπασμα έχει ως εξής: «Οσάκις πρόκειται για παραβάσεις στις οποίες εμπλέκονται περισσότερες επιχειρήσεις [...], θα είναι ενδεχομένως σκόπιμο να γίνεται στάθμιση σε ορισμένες περιπτώσεις, των ποσών που προκύπτουν [...] προκειμένου να ληφθεί υπόψη το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης και, κατ' επέκταση, ο πραγματικός αντίκτυπος της παράνομης συμπεριφοράς της για τον ανταγωνισμό, ιδιαίτερα αν υφίστανται σημαντικές διαφορές ως προς το μέγεθος μεταξύ επιχειρήσεων που διαπράττουν το ίδιο είδος παράβασης.»

84 — Παρατίθενται στη σκέψη 320 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

πρόκειται καθορισμός του ύψους του προστίμου και εκτίμηση του αναλογικού χαρακτήρα του, ο παράγων που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι το σχετικό μέγεθος του κύκλου εργασιών των οικείων επιχειρήσεων·

— τέλος, η αναιρεσείουσα αμφισβητεί την κρίση του Πρωτοδικείου ότι, εφόσον αποδεικνύεται ότι μια επιχείρηση μετέσχε με τους ανταγωνιστές της σε συνεννόηση για την κατανομή των αγορών, το γεγονός ότι δεν συμπεριφέρθηκε στην αγορά όπως είχε συμφωνήσει με τους ανταγωνιστές της δεν συνιστά κατ' ανάγκην περίσταση που πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την επιμέτρηση του προστίμου.

246. Ο δέκατος λόγος αναιρέσεως περιλαμβάνει τέσσερις αιτιάσεις:

— το Πρωτοδικείο κακώς δεν αναγνώρισε και δεν επέβαλε κυρώσεις για το ότι η Επιτροπή δεν εξήγησε με την προσβαλλόμενη απόφαση γιατί δεν έλαβε υπόψη τις ελαφρυντικές περιστάσεις τις οποίες επικαλέστηκε η αναιρεσείουσα·

— το Πρωτοδικείο κακώς δεν εξέτασε τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας ότι ο ρόλος της στην κατάρτιση των συμφωνιών περί κατανομής των αγορών ήταν περιορισμένος και ότι δεν εφάρμοσε πιστά τις συμφωνίες αυτές·

— η αναιρεσείουσα φρονεί επίσης ότι κακώς το Πρωτοδικείο δεν θεώρησε ελαφρυντική περίσταση το γεγονός ότι έπαυσε την παράνομη συμπεριφορά της αμέσως μετά τους πρώτους ελέγχους της Επιτροπής·

— τέλος, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε επαρκώς υπόψη ως ελαφρυντική περίσταση στην πραγματική της έκταση τη συνεργασία της Dalmine κατά τη διοικητική διαδικασία.

2. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

247. Η Επιτροπή φρονεί ότι ο ένατος λόγος αναιρέσεως είναι παντελώς αβάσιμος.

248. Όσον αφορά την πρώτη αιτίαση, παρατηρεί ότι η προϋπόθεση στην οποία η αναιρεσείουσα στηρίζει τον ισχυρισμό της, δηλαδή το ότι το μέγεθος της επηρεασθείσας αγοράς αποτελεί το μόνο αντικειμενικό, και συνεπώς αποφασιστικό, κριτήριο, αποκρούεται από το γράμμα των κατευθυντηρίων γραμμών. Πράγματι, η πρώτη φράση του

σημείου 1 Α των κατευθυντηρίων γραμμών δεν αφήνει καμία αμφιβολία για το ότι το μέγεθος της αγοράς είναι ένας μόνον από τους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη: «για [την αξιολόγηση της σοβαρότητας] της παράβασης, πρέπει να ληφθεί υπόψη ο χαρακτήρας της ίδιας της παράβασης, ο πραγματικός αντίκτυπος επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί, καθώς και η έκταση της γεωγραφικής αγοράς αναφοράς».

249. Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το πρώτο επιχείρημα που προβάλλει η αναιρεσείουσα για να τη στηρίξει, δηλαδή ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς ότι το αντικείμενο της παραβάσεως ήταν η κατανομή των αγορών, δεν είναι παραδεκτό διότι η αναιρεσείουσα δεν αμφισβήτησε τον ισχυρισμό αυτό της Επιτροπής πρωτοδίκως [85].

250. Η αιτίαση ότι το Πρωτοδικείο κακώς χρησιμοποίησε στη σκέψη 296 της αποφάσεώς του τον πίνακα της αιτιολογικής σκέψεως 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως για να στηρίξει το συγκεκριμένο αντίκτυπο της παραβάσεως στις σχέσεις της αγοράς είναι παραπλανητική διότι η συγκεκριμένη σκέψη της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν αφορά τον προσδιορισμό των επιπτώσεων της παραβάσεως στην αγορά, αλλά το κατά πόσον, για να καθοριστεί το ύψος του προστίμου, πρέπει να ληφθεί υπόψη και η συμπεριφορά και το μέγεθος των επιχειρήσεων.

85 — Επ' αυτού βλ. τα σημεία 118 έως 128 των παρουσών.

251. Εξάλλου, προσθέτει η Επιτροπή, η νομολογία την οποίαν επικαλείται η αναιρεσείουσα [86] δεν επιρρωννύει το ισχυρισμό της ότι η Επιτροπή, προκειμένου να εκτιμήσει τη σοβαρότητα της παραβάσεως, πρέπει πάντα να εξετάζει τον αντίκτυπό της στην αγορά.

252. Αλλά ούτε και το επιχείρημα ότι η σκέψη 263 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως είναι εγγενώς αντιφατική είναι ορθό, διότι το Πρωτοδικείο σαφώς αναφέρεται, στη μία περίπτωση, στη —σημαντική— γεωγραφική έκταση της αγοράς και, στην άλλη, στην αγορά που αναφέρεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δηλαδή στην αγορά των σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας και των σωληναγωγών «έργου», η οποία αποτελεί περιορισμένο μόνο τμήμα της συνολικής αγοράς των σωλήνων OCTG και των σωληναγωγών άνευ ραφής.

253. Στη συνέχεια, η Επιτροπή παρατηρεί ότι κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου —10 εκατομμύρια ευρώ— έλαβε πράγματι υπόψη το τελευταίο αυτό στοιχείο, όπως διαπίστωσε και το Πρωτοδικείο.

254. Όσον αφορά την τρίτη αιτίαση, η Επιτροπή παρατηρεί ότι δυνάμει των κατευθυντηρίων γραμμών [87] δύναται, αλλά

86 — Αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 1999, C-49/92 P, Επιτροπή κατά Anic (Συλλογή 1999, σ. I-4125, σκέψη 99), και της 19ης Μαρτίου 2003, CMA CGM κ.λπ. (FETTCSA) κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 58, σκέψη 264).

87 — Βλ. προπαρατεθείσες στην υποσημείωση 79 κατευθυντήριες γραμμές, σημείο 1 Α, έκτο εδάφιο.

δεν υποχρεούται, να λαμβάνει υπόψη για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων τα διαφορετικά μεγέθη των εμπλεκομένων επιχειρήσεων.

255. Εν πάση περιπτώσει, ούτε και το Πρωτοδικείο έκρινε, κατά την άσκηση της εξουσίας πλήρους δικαιοδοσίας του, ότι ήταν απαραίτητο να αποφανθεί επί τη βάσει του μεγέθους των εμπλεκομένων επιχειρήσεων [88].

256. Η Επιτροπή δεν κατανοεί γιατί τα στοιχεία που αναφέρει η αναιρεσείουσα όσον αφορά τον κύκλο εργασιών των για τα οικεία προϊόντα πρέπει να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι το επιβληθέν πρόστιμο είναι υπερβολικό. Το ίδιο ισχύει και για την υποτιθέμενη υποχρέωση της Επιτροπής να καθορίζει το ύψος των προστίμων σε συνάρτηση προς τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων που μετείχαν στη σύμπραξη.

257. Τα επιχειρήματα τα οποία αντλεί η αναιρεσείουσα από τη συμπεριφορά της όσον αφορά την τήρηση της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών αλληλεπικαλύπτονται με τις αιτιάσεις που επικαλέστηκε προς στήριξη του δέκατου λόγου αναιρέσεως και η Επιτροπή προτείνει να εκτιμηθούν σε αυτό το πλαίσιο.

258. Η Επιτροπή εξετάζει συνοπτικά τις τέσσερις αιτιάσεις τις οποίες επικαλείται η αναιρεσείουσα στο πλαίσιο του δέκατου λόγου αναιρέσεως.

259. Κατ' αυτήν η πρώτη αιτίαση είναι αβάσιμη διότι το Πρωτοδικείο εξέθεσε σαφώς, με τις σκέψεις 327 επ. της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο πλαίσιο ασκήσεως της εξουσίας πλήρους δικαιοδοσίας του, τους λόγους για τους οποίους οι ελαφρυντικές περιστάσεις τις οποίες αναφέρει η αναιρεσείουσα δεν μπορούν να γίνουν δεκτές.

260. Εξάλλου η Επιτροπή, όπως παρατηρεί η ίδια στην ανταπάντησή της, δεν υποχρεούται, στην αιτιολογία της αποφάσεώς της, να πραγματεύεται όλα τα επιχειρήματα που προέβαλε η αναιρεσείουσα κατά τη διοικητική διαδικασία όσον αφορά την ύπαρξη ελαφρυντικών περιστάσεων [89].

261. Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, σύμφωνα με την οποία το Πρωτοδικείο δεν έλαβε επαρκώς υπόψη με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το γεγονός ότι η αναιρεσείουσα στην πραγματικότητα δεν συμπεριφέρθηκε στην αγορά όπως επέτασσαν οι συμφωνίες τις οποίες είχε συνάψει με τους ανταγωνιστές της, πράγμα αντίθετο προς τις κατευθυντήριες γραμμές, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές δεν δεσμεύουν το Πρωτοδικείο.

262. Όσον αφορά την τρίτη αιτίαση, η Επιτροπή απαντά ότι ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε, με τις σκέψεις 331 και 332 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η παράβαση είχε πιθανόν παύσει ή επρόκειτο να παύσει όταν η Επιτροπή διενήργησε τους

88 — Συναφώς η Επιτροπή παραπέμπει στις σκέψεις 284 έως 287 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

89 — Προς στήριξη της απόψεως αυτής η Επιτροπή παραπέμπει στην απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2003, C-338/00 P, Volkswagen κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. I-9189, σκέψη 127).

ελέγχους της 1ης και 2ας Δεκεμβρίου 1994 και ότι το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι έπαυσε την παράβαση μετά τους πρώτους ελέγχους της Επιτροπής δεν δικαιολογεί καμία μείωση του επιβληθέντος προστίμου.

263. Κατά την άποψη της Επιτροπής, η τέταρτη αιτίαση είναι αβάσιμη για τους ακόλουθους λόγους:

— η συνεργασία της αναιρεσείουσας κατά την έρευνα ήταν πολύ κατώτερη από τη συνεργασία της Vallourec, με την οποία προσπαθεί να συγκριθεί·

— η αναιρεσείουσα εξομοιώνει τη συμπεριφορά της κατά την απάντηση στις ερωτήσεις της Επιτροπής με την αντίδρασή της στη —μεταγενέστερη— ανακοίνωση των αιτιάσεων. Η Επιτροπή «επιβράβευσε» ήδη την αναιρεσείουσα για τη συνεργασία της, η οποία έγκειτο στο ότι δεν αμφισβήτησε την ανακοίνωση των αιτιάσεων, μειώνοντας το ύψος του προστίμου κατά 20 %. Αυτή είναι η έννοια που πρέπει να δοθεί στη σκέψη 345 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

3. Εκτίμηση

264. Πριν σχολιάσω τον ένατο και τον δέκατο λόγο αναιρέσεως θεωρώ απαραίτητο να κάνω ορισμένες προκαταρκτικές παρατηρήσεις.

265. Θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι υπάρχει μια διαφορά αρχής μεταξύ, αφενός, των υποχρεώσεων της Επιτροπής κατά την επιβολή των κυρώσεων και την αιτιολόγησή τους στις αποφάσεις με τις οποίες η Επιτροπή διαπιστώνει παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης και, αφετέρου, των υποχρεώσεων του Πρωτοδικείου κατά την άσκηση της εξουσίας πλήρους δικαιοδοσίας του δυνάμει του άρθρου 17 του κανονισμού 17 σε σχέση με την εκτίμηση των προστίμων και χρηματικών ποινών που επιβάλλει η Επιτροπή.

266. Κατά πάγια νομολογία όταν η Επιτροπή καθορίζει το ύψος των προστίμων, υποχρεούται να εφαρμόζει τη μέθοδο υπολογισμού την οποία έχει δεσμευθεί με τις κατευθυντήριες γραμμές ότι θα ακολουθεί. Πράγματι, όταν η Επιτροπή εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό να διευκρινίσει, για την τήρηση της Συνθήκης, τα κριτήρια που σκοπεί να εφαρμόσει στο πλαίσιο ασκήσεως της εξουσίας της εκτιμήσεως, προκύπτει αυτοδέσμευση της εξουσίας αυτής καθόσον στην Επιτροπή εναπόκειται

να συμμορφωθεί προς τους ενδεικτικούς κανόνες με τους οποίους αυτοδεσμεύθηκε [90]. Η νομολογία αυτή βασίζεται στη γενική νομική αρχή της προστασίας της εύλογης εμπιστοσύνης των ιδιωτών.

267. Αντιθέτως, η Επιτροπή δεν απαιτείται να λαμβάνει θέση εφ' όλων των πραγματικών και νομικών ζητημάτων που εθίγησαν κατά τη διοικητική διαδικασία [91]. Για να πληροί την υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία ορίζει το άρθρο 253 ΕΚ, η αιτιολογία μιας ατομικής αποφάσεως πρέπει να επιτρέπει, αφενός, στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο αποδέκτη της να λάβει γνώση των γεγονότων και των περιστάσεων που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου προκειμένου να ασκήσει, εφόσον απαιτείται, τα δικαιώματά του και να ελέγξει αν η απόφαση είναι βάσιμη ή όχι και, αφετέρου, στο κοινοτικό δικαιοδοτικό όργανο να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας [92].

268. Το Πρωτοδικείο, κατά την άσκηση της εξουσίας πλήρους δικαιοδοσίας του, δεν δεσμεύεται από τις κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες έχει αυτοδεσμευθεί η Επιτροπή κατά την άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, όταν προβαίνει στον καθορισμό του ύψους προστίμου ή χρηματικής ποινής [93]. Το στοιχείο αυτό δέον να λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο της εκτιμήσεως κατ' αναίρεση αποφάσεων του Πρωτοδικείου οι οποίες αφορούν τον καθορισμό προστίμων.

269. Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο απαιτείται να αποφανθεί ρητώς επί των επιχειρημάτων με τα οποία αμφισβητείται ενώπιόν του το πρόστιμο που επέβαλε η απόφαση της Επιτροπής.

270. Τέλος, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το Δικαστήριο τηρεί επιφυλακτική στάση κατ' αναίρεση, όταν πρόκειται να εκφέρει κρίση επί της εκτιμήσεως του Πρωτοδικείου σχετικά με το ύψος του προστίμου [94]. Ανεξαρτήτως αυτού, το Δικαστήριο οφείλει να διορθώνει τις οικείες αποφάσεις του Πρωτοδικείου εάν βασίζονται σε προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών [95] ή συμβάλλουν στη δημιουργία εσφαλμένης νομικής κρίσεως [96].

271. Περνώντας στην εκτίμηση του ένατου λόγου αναιρέσεως, διαπιστώνω κατ' αρχήν ότι η πρώτη αιτίαση είναι προδήλως αβάσιμη. Πράγματι, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε πλάνη κατά

90 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 9ης Ιουλίου 2003, T-224/00, Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-2597, σκέψεις 182 και 183 και παρατιθέμενη εκεί νομολογία).

91 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 14ης Μαΐου 1998, T-347/94, Mayr-Melnhof Kartongesellschaft κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-1751, σκέψη 42) και της 20ής Απριλίου 1999, T-305/94-T-307/94, T-313/94-T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94-T-329/94 και T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, αποκαλούμενη «απόφαση PVC II» (Συλλογή 1999, σ. II-931, σκέψεις 386 έως 388, καθώς και παρατιθέμενη εκεί νομολογία).

92 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 16ης Σεπτεμβρίου 1998, T-28/95, ICC κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-3597, σκέψη 125), και της 14ης Ιανουαρίου 2004, T-109/01, Fleuren Compost κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-127, σκέψη 119), καθώς και την εξαντλητική νομολογία που παρατίθεται στις εν λόγω σκέψεις.

93 — Απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2003, T-368/00, General Motors και Opel Nederland κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-4491, σκέψη 188).

94 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2003, Volkswagen κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 89, σκέψη 151).

95 — Βλ., π.χ., απόφαση Aalborg-Portland (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 70, σκέψεις 384 έως 387).

96 — Βλ., π.χ., προτάσεις μου της 19ης Ιανουαρίου 2006 στην υπόθεση C-301/04 P, Επιτροπή κατά SGL Carbon (Συλλογή 2006, σ. I-5915, σημεία 63 έως 70.)

την εκτίμηση της εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών από την Επιτροπή, εφόσον από το γράμμα του σημείου 1 Α, πρώτο εδάφιο, προκύπτει αβίαστα ότι για την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παραβάσεως πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, εκτός από την έκταση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, και ο χαρακτήρας της ίδιας της παραβάσεως καθώς και ο πραγματικός αντίκτυπος επί της αγοράς, εφόσον είναι δυνατόν να εκτιμηθεί. Η διατύπωση των κατευθυντηρίων γραμμών δεν προσφέρει κανένα επιχείρημα υπέρ της αποδόσεως ιδιαίτερης βαρύτητας στο κριτήριο του μεγέθους της αγοράς.

272. Όσον αφορά το πρώτο σκέλος της δεύτερης αιτιάσεως φρονώ, όπως και η Επιτροπή, ότι είναι απαράδεκτο. Η αναιρεσείουσα προβάλλει εν προκειμένω ένα επιχείρημα το οποίο δεν είχε προβάλει πρωτοδίκως και το οποίο, όπως προανέφερα στις παρούσες προτάσεις [97], πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

273. Το δεύτερο σκέλος της δεύτερης αιτιάσεως μοιάζει κάπως αινιγματικό. Με το σκέλος αυτό η αναιρεσείουσα στρέφεται κατά της σκέψεως 296 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως η οποία αφορά την εκτίμηση του Πρωτοδικείου για την αιτίαση που εκφράζει η αναιρεσείουσα κατά της Επιτροπής ότι κακώς καθόρισε το ύψος των προστίμων χωρίς να προβεί σε διαφοροποίηση ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων και την έκταση της συμμετοχής τους στην παράβαση.

274. Με το περιεχόμενό του, το σκέλος αυτό επανέρχεται στην επίκριση που εκφράστηκε κατά του Πρωτοδικείου όσον αφορά την εκτίμηση της εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών από την Επιτροπή, ότι δεν ήλεγξε επαρκώς αν η Επιτροπή έλαβε δεόντως υπόψη τον «πραγματικό αντίκτυπο της φερομένης ως παραβάσεως επί της αγοράς» ως κριτήριο προσδιορισμού της σοβαρότητας της παραβάσεως.

275. Το Πρωτοδικείο προέβη στην αξιολόγηση αυτή με τις σκέψεις 258 και 272. Όσον αφορά το κριτήριο του «πραγματικού αντικτύπου της φερομένης ως παραβάσεως επί της αγοράς», σημαντικές είναι ιδίως οι σκέψεις 264 έως 268.

276. Στις σκέψεις αυτές το Πρωτοδικείο επιβεβαιώνει κατ' αρχάς ότι η Επιτροπή επεσήμανε ρητώς στην απόφασή της [98] ότι η παράβαση είχε περιορισμένο αντίκτυπο επί της αγοράς διότι τα δύο συγκεκριμένα προϊόντα που κάλυπτε αντιπροσώπευαν μόνον το 19 % της κοινοτικής καταναλώσεως σε σωλήνες OCTG και σωληναγωγούς άνευ ραφής και διότι οι συγκολλητοί σωλήνες μπορούν πλέον να καλύψουν ένα τμήμα της ζητήσεως σε σωλήνες άνευ ραφής λόγω της τεχνολογικής προόδου (σκέψη 264).

97 — Σημεία 118 έως 128 των παρουσών.

98 — Αιτιολογική σκέψη 160 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

277. Στη συνέχεια το Πρωτοδικείο επεσήμανε τις συνέπειες που άντλησε η Επιτροπή από το γεγονός αυτό όσον αφορά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λόγω της σοβαρότητας της παραβάσεως [99] σε 10 εκατομμύρια ευρώ, ενώ οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν ποσό άνω των 20 εκατομμυρίων (σκέψη 265).

278. Στις σκέψεις 267 και 268 της προσβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο εκθέτει ότι, όπως προκύπτει από την απόφαση της Επιτροπής [100], χωρίς την παράνομες συμφωνίες, θα υφίστατο μια παγκόσμια αγορά για τους σωλήνες OCTG και μια ευρωπαϊκή αγορά για τους σωληναγωγούς «έργου». Επίσης ότι η συμπεριφορά των αποδεκτριών της προσβαλλομένης αποφάσεως είχε ως αντικείμενο, καθώς και, σε ορισμένο βαθμό τουλάχιστον, ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό καθεμιάς από τις εν λόγω αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις από τις εγχώριες αγορές των υπολοίπων επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων και οι αγορές των τεσσάρων μεγαλύτερων κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [101]. Το γεγονός αυτό καθιστά την παράβαση, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, «πολύ σοβαρή».

279. Από τα προαναφερθέντα αποσπάσματα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει αναντιρρήτως ότι το Πρωτοδικείο ήλεγξε με ακρίβεια αν η Επιτροπή είχε εξετάσει στην απόφασή της, κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, τον πραγματικό αντίκτυπό της επί της αγοράς και αν μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι επρόκειτο για «πολύ σοβαρή» παράβαση.

280. Βάσει των προεκτεθέντων, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι περιστάσεις τις οποίες επικαλείται η Dalmine —το μερίδιο των σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας και των σωληναγωγών «premium» στη συνολική αγορά των σωλήνων OCTG και των σωληναγωγών, οι μικρές ποσότητες σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας που πωλούσε η Dalmine και ο αναδυόμενος ανταγωνισμός των συγκολλητών σωλήνων— δεν μπορούσαν να επηρεάσουν το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως.

281. Τα επιχειρήματα που αντλεί η αναιρεσείουσα από τις αποφάσεις Επιτροπή κατά Anic και CMA CGM κ.λπ. κατά Επιτροπής [102], ακόμα και αν θεωρηθούν ορθά, δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν διότι η Επιτροπή εξέτασε πράγματι τον συγκεκριμένο αντίκτυπο της παραβάσεως στην αγορά, ενώ το Πρωτοδικείο εξήγαγε το —ορθό— συμπέρασμα ότι η Επιτροπή μπορούσε να χαρακτηρίσει την παράβαση «πολύ σοβαρή».

282. Συνεπώς, το εν λόγω σκέλος της δεύτερης αιτιάσεως είναι αβάσιμο.

283. Με το τρίτο σκέλος της δεύτερης αιτιάσεως η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή με την προσβαλλομένη απόφαση και το Πρωτοδικείο με την αναιρεσι-

99 — Αιτιολογική σκέψη 162 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

100 — Αιτιολογικές σκέψεις 35 και 36 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

101 — Αιτιολογικές σκέψεις 53 έως 57 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

102 — Προπαρατεθείσες στην υποσημείωση 58.

βαλλομένη προέβησαν σε αντιφατικές διαπιστώσεις όσον αφορά την εκτίμηση του τρίτου κριτηρίου των κατευθυντηρίων γραμμών, δηλαδή «το μέγεθος της επηρεαζόμενης γεωγραφικής αγοράς».

284. Σε σχέση με το κριτήριο αυτό η Επιτροπή και το Πρωτοδικείο έκριναν χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις ότι μια παράβαση που επηρεάζει τις αγορές των τεσσάρων μεγαλύτερων κρατών μελών καλύπτει «εκτεταμένη γεωγραφική αγορά».

285. Η αντίφαση την οποία ισχυρίζεται ότι διακρίνει η αναιρεσείουσα μεταξύ της διαπιστώσεως αυτής και της διαπιστώσεως ότι τα επηρεαζόμενα από την παράβαση προϊόντα αντιπροσωπεύουν το 19 % μόνο της συνολικής αγοράς των σωλήνων OCTG και των σωληναγωγών βασίζεται σε σύγκριση μεταξύ μη συγκρίσιμων πραγμάτων.

286. Πράγματι, ο καθορισμός της σχετικής γεωγραφικής αγοράς στην οποία διαπράχθηκε η παράβαση είναι ανεξάρτητος του καθορισμού των αγορών των προϊόντων τα οποία απετέλεσαν το αντικείμενο της παραβάσεως και στα οποία είχε αντίκτυπο η παράβαση.

287. Από τα τέσσερα στοιχεία της τρίτης αιτιάσεως θα εξετάσω το τελευταίο —τον ρόλο και τη συμπεριφορά της αναιρεσείουσας κατά την εκπόνηση και την τήρηση των συμφωνιών ως στοιχείο που επηρεάζει τον καθορισμό του ύψους του προστίμου— στο πλαίσιο του δέκατου λόγου αναιρέσεως όπου προβάλλεται ανάλογο επιχείρημα.

288. Με το πρώτο στοιχείο η αναιρεσείουσα προσάπτει στην Επιτροπή και στο Πρωτοδικείο ότι *όφειλαν* να διαφοροποιήσουν τα ποσά των επιβληθέντων προστίμων σε συνάρτηση με το μέγεθος των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση.

289. Το πρώτο ερώτημα που τίθεται εδώ είναι αν από το σημείο 1 Α, έκτο εδάφιο των κατευθυντηρίων γραμμών [103] προκύπτει ότι η Επιτροπή υπόκειται σε ανάλογη υποχρέωση διαφοροποιήσεως, τη συμμόρφωση με την οποία θα έπρεπε να ελέγξει το Πρωτοδικείο.

290. Η απάντηση στην ερώτηση αυτή είναι αρνητική, διότι το σχετικό απόσπασμα των κατευθυντηρίων γραμμών έχει σαφώς προαιρετικό χαρακτήρα: «[...] θα είναι ενδεχομένως σκόπιμο [...] σε ορισμένες περιπτώσεις [...]».

291. Το Πρωτοδικείο καταλήγει στην ίδια κρίση στη σκέψη 282 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με την οποίαν αποφαίνεται ότι η Επιτροπή δεν έχει δεσμευθεί απολύτως να σταθμίζει το μέγεθος κάθε

103 — Παρατέθηκε στην υποσημείωση 79.

μεμονωμένης επιχειρήσεως και υπενθυμίζει, παραπέμποντας στην ογκώδη συναφή νομολογία [104], ότι η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων.

292. Κατά την άποψή μου, συνεπώς, ο ισχυρισμός ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε σταθμίσει, με την προσβαλλομένη απόφαση, το ύψος των προστίμων και ότι το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να είχε ελέγξει ότι όντως έγινε η εν λόγω στάθμιση είναι αβάσιμος.

293. Με τα δύο άλλα σκέλη αυτής της αιτιάσεως η αναιρεσείουσα βάλλει κατά της συλλογιστικής του Πρωτοδικείου όσον αφορά το ύψος του προστίμου που της επιβλήθηκε. Προσάπτει κατ' ουσίαν στο Πρωτοδικείο ότι παρέλειψε, κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας, να λάβει υπόψη το γεγονός ότι το μέγεθός της, από άποψη κύκλου εργασιών, προσωπικού και ισολογισμού ήταν πολύ μικρότερο από το μέγεθος των υπόλοιπων επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση.

294. Για την εκτίμηση των εν λόγω σκελών παραπέμπω στις παρατηρήσεις μου που εκτίθενται στα σημεία 268 και 270 των παρουσών προτάσεων.

295. Από τις παρατηρήσεις αυτές προκύπτει, πρώτον, ότι κατά την εκτίμηση του κατάλληλου ύψους του προστίμου, το Πρωτοδικείο δεν δεσμεύεται από τις κατευθυντήριες γραμμές. Ακόμα και αν οι κατευθυντήριες γραμμές υποχρέωναν την Επιτροπή να προβεί σε στάθμιση, αυτό δεν θα είχε επίπτωση στην εκτίμηση του Πρωτοδικείου.

296. Δεύτερον, προκύπτει ότι το Δικαστήριο μπορεί να υποκαταστήσει τη δική του εκτίμηση στην εκτίμηση του Πρωτοδικείου μόνον εφόσον πρόκειται προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών ή προδήλως εσφαλμένη νομική εκτίμηση.

297. Στις σχετικές όμως σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο έκρινε κατ' αρχάς ότι η Dalmine ήταν επιχείρηση «μεγάλης διαστάσεως» (σκέψη 286) και στη συνέχεια ότι το πρόστιμο που της επιβλήθηκε υπολείπεται κατά πολύ του ανωτάτου ορίου του 10 % του κύκλου εργασιών της, το οποίο ορίζει το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 (σκέψη 287).

298. Επιπλέον, από τις επόμενες σκέψεις (288 έως 296) της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν προκύπτει πρόδηλη έλλειψη αιτιολογίας.

299. Τέλος, η αιτίαση ότι το Πρωτοδικείο κακώς δεν εξέτασε το επιχείρημα της αναιρεσείουσας το οποίο εκτίθεται στη σκέψη 320 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως μένει μετέωρη στο προεκτεθέν πλαίσιο. Με

104 — Βλ., μεταξύ άλλων, διάταξη της 25ης Μαρτίου 1996, C-137/95 P, SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. I-1611, σκέψη 54) και απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 91, σκέψη 465).

το επιχείρημα αυτό η αναιρεσείουσα προσπάθησε να στηρίξει τον ισχυρισμό ότι υπήρχαν λόγοι να ληφθούν υπόψη ελαφρυντικές περιστάσεις, ενώ το ζητούμενο εδώ είναι να προσδιοριστεί αν το Πρωτοδικείο υπεχρεούτο, κατά την εκτίμηση του ύψους των προστίμων, να προβεί σε στάθμιση σε συνάρτηση με το μέγεθος των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.

300. Θα πρέπει να παρατηρηθεί ακόμα, ως εκ περισσού, ότι η αναιρεσείουσα δεν εξηγεί γιατί, στο πλαίσιο μιας τέτοιας σταθμίσεως, θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη τα ποσά που αναφέρονται στη σκέψη 320.

301. Βάσει των προεκτεθέντων, φρονώ ότι και η τρίτη αιτίαση του ένατου λόγου είναι παντελώς αβάσιμη.

302. Η πρόδηλη έλλειψη βασιμότητας της πρώτης αιτιάσεως του δέκατου λόγου αναιρέσεως απορρέει από την προκαταρκτική παρατήρηση που έκανα στο σημείο 267 των παρουσών προτάσεων: η Επιτροπή δεν υποχρεούτο, στην αιτιολογία της αποφάσεώς της, να εξετάσει ρητώς όλα τα επιχειρήματα που προέβαλε η αναιρεσείουσα.

303. Και η δεύτερη αιτίαση είναι προδήλως αβάσιμη. Κατά πάγια νομολογία [105] το Πρωτοδικείο μπορούσε να κρίνει συναφώς ότι ο ρόλος και η συμπεριφορά της αναιρεσείουσας κατά την εκπόνηση και την τήρηση των συμφωνιών που αναφέρονται στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν επιτρέπει την αναγνώριση ελαφρυντικών περιστάσεων που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τη μείωση του ύψους του προστίμου.

304. Η τρίτη αιτίαση είναι και αυτή προδήλως αβάσιμη. Πράγματι, είναι αδύνατον να γίνει δεκτό ότι μια παράβαση παύει αφού η Επιτροπή προβεί στους πρώτους ελέγχους όταν οι εμπλεκόμενοι έχουν ήδη αποφασίσει να παύσουν την παράβαση πριν τη διενέργεια των πρώτων αυτών ελέγχων. Όπως έκρινε αναντιρρήτως το Πρωτοδικείο, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις είχαν αποφασίσει να θέσουν τέλος στη συνεργασία τους πριν από τους πρώτους ελέγχους της Επιτροπής την 1η και 2α Δεκεμβρίου 1994. Συνεπώς, δεν υπάρχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των δύο γεγονότων.

305. Καθόσον η τέταρτη αιτίαση στρέφεται κατά της συγκρίσεως στην οποία προβαίνει το Πρωτοδικείο μεταξύ της αναιρεσείουσας στην έρευνα της Επιτροπής πριν την κοινοποίηση της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και του βαθμού συνεργασίας της Vallourec, φρονώ ότι θα έπρεπε να κηρυχθεί απαράδεκτη, διότι αφορά τη διαπίστωση και την εκτίμηση πραγματικών περιστατικών.

105 — Το Πρωτοδικείο έχει αποφανθεί επανειλημμένα ότι στο ζήτημα αυτό εφαρμόζονται αυστηρά κριτήρια, μεταξύ άλλων με την απόφαση της 14ης Μαΐου 1998, Τ-327/94, SCA Holding κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-1373, σκέψη 142), και στην προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 9 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 1389.

306. Η τέταρτη αιτίαση είναι αβάσιμη καθόσον η αναιρεσείουσα αντλεί το επιχείρημά της από τη σκέψη 345 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στην οποία αναφέρεται ότι η μη αμφισβήτηση των πραγματικών περιστατικών που περιλαμβάνονταν στην ανακοίνωση των αιτιάσεων διευκόλυνε σημαντικά το έργο της Επιτροπής. Το γεγονός αυτό είχε ήδη ληφθεί υπόψη υπό τη μορφή της μειώσεως του ύψους του προστίμου κατά 20 %.

VI — Επί των δικαστικών εξόδων

307. Δεδομένου ότι κατέληξα στο συμπέρασμα ότι η παρούσα αίτηση αναιρέσεως είναι παντελώς αβάσιμη, προτείνω να καταδικαστεί η αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

VII — Πρόταση

308. Κατόπιν των προεκτεθέντων προτείνω στο Δικαστήριο:

— να κηρύξει την αίτηση αναιρέσεως παντελώς αβάσιμη·

— να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.